

Upravištvu: Ljubljana, Knafljeva 6.
— Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelček: Ljubljana, Selenburgova ul. — Tel. 3492 in 3493.
Podružnica, Maribor: Grajski trg 7. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Klemenova ulica 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baumgartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

„Življenje in svet“

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ul. 6. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Ponedeljska izdaja „Jutro“ izhaja vsak ponedeljek zjutraj. — Na roba se posebej in velja po pošti prejemana Dto 4.- po razpisnih dostavljena Din 5.- mesečno.
Maribor, Grajski trg št. 7. Telefon št. 2455.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

PRED RAZGOVORI Z RUNCIMANOM

Za prihodnje dni napovedujejo podrobna pogajanja o rešitvi narodnostnega vprašanja v ČSR, ki bodo prinesla več jasnosti glede na nadaljnji razvoj dogodkov

Praga, 7. avg. d. Dosedanja stremjenja za rešitev narodnostnih vprašanj, zlasti pa sudetsko-nemškega, so obeležena predvsem po tem, da se vladna večina zaveda odgovornosti za vsak korak v pogajanjih, ki naj prinesejo širokopotezne reforme v upravi in v osnovah jezikovnega in narodnostnega prava. Če se na drugi strani kaže nepopustljivost, ki je prišla do izraza zlasti v znani polemiki brošuri sudetsko-nemške stranke, v kateri se načelno odklanja vladni načrt narodnostnega statuta, je to dokaz, da ni zgolj krivda vladne koalicije, če se pogajanja v zadnjem času razvijajo bolj počasi. Glede na to je važno, da pogajanja sploh niso zastala in da se bodo nadaljevala v nekoliko izpremenjenih okoliščinah.

Prav to nadaljevanje pogajanj je pokazalo, da je postalo sudetsko-nemško vprašanje glede na vplive, ki so prišli v njem posredno do veljave, zadeva mednarodne politike. To je prišlo zlasti jasno do izraza od pretekle srede dalje, ko prisostvuje češkoslovaškim pogajanjem z zastopniki sudetsko-nemške stranke angleški državnik lord Runciman s celim štabom sodelavcev kot opazovalec, obenem pa tudi kot politik, ki skuša zblížiti stališči obeh strank. Vsekakor bo imelo to za posledico gotove izpremembe tako v značaju kakor v načinu pogajanj, glede česar bo nastala večja jasnost šele v nekaj dneh, kakor hitro si bo angleški opazovalec mogel ustvariti vsaj približno sliko neobhodnih potreb svoje misije, ki jo hoče, kakor je sam neposredno po prihodu v Prago poudaril, izvršiti z največjo objektivnostjo in brez vsakršnih predsodkov. More se pričakovati, da bo njegova prisotnost v Pragi dovela do poglobitve pogajanj, da bo povečala zavest odgovornosti in prispevala k ugotovitvi dejanskega stanja razmer v taboru sudetsko-nemške stranke.

Cepprav se pred očitljivo smernico za nadaljnje postopanje ne morejo že sedaj napovedati podrobnosti dela, ki se bo v prihodnjih dneh razvijalo v okviru pogajanj za rešitev narodnostnega vprašanja, se vendar more reči, da bodo prihodnji dnevi prinesli teden meritornega dela, kajti angleška delegacija se je takoj po svojem prihodu v Prago pričela baviti s celotno vlogo in svrhu neobhodnih potrebnih elementov. V delu za rešitev sudetsko-nemškega vprašanja in narodnostnega problema sploh se kaže polagoma prehod iz agitacije z maksimalnimi problemi k realnostim in upoštevanju tako notranjih kakor mednarodnih dejstev, ki se ne morejo obiti. To velja za vse strani.

Kakor je bilo že uradno objavljeno, je min. predsednik dr. Hodža povabil finančnega ministra dr. Kalfusa za torek na posvetovanje o proračunskih zadevah, o finančni in gospodarski strani narodnostnega problema, kakor tudi o določitvi stroškov za izvedbo narodnostnega proporca državnih namestencev v prihodnjem proračunu. Temu posvetovanju bo sledila nato konferenca finančnega ministra z zastopniki sudetsko-nemške stranke o gospodarski in finančni strani novega narodnostnega razmerja.

Kakor se čuje, bo min. predsednik dr. Hodža stopil že v pričetku tedna v stik z odborom šestorice koalicijskih strank, ki je sodeloval pri sestavi jezikovnega zakona, narodnostnega statuta in reforme samoupravnih korporacij, da določi z njim način nadaljnjih pogajanj.

Prva delovna konferenca lorda Runcimana in min. predsednika dr. Hodže, ki bo prav tako posvečena tej nalogi, je po dosedanjih propozicijah določena za prve dni tedna.

Lord Runciman in njegova žena sta večkrat ob 17. odpotovala na grad Zdar na češko-moravski meji v spremstvu angleškega poslanca Peta in njegove soproge. Tu sta bila danes gosta grofa Radslava Kinského in njegove žene Eleonore, rojene grofice Clam-Gallas ter vdove po knezu Schwarzenbergu. V gozdovih okoli grada Zdara je bil danes prirejen velik lov na srne, ker je lord Runciman vnet lovec. Na prireditve so bili povabljeni mnogi aristokraci in nobeni politiki, zaradi česar je bila zgolj družabnega značaja. Lord Runciman se bo jutri dopoldne vrnil v Prago.

Zahteve nemških socialnih demokratov

Praga, 7. avgusta. e. Vodstvo nemške socialno-demokratske stranke na sudetskem ozemlju bo v teku tedna izdalo spomenico, v kateri bo obrazložilo svoje zahteve glede ureditve narodnostnega vprašanja in reforme državne uprave v Češkoslovaški. Ta spomenica bo vsebovala štiri točke, ki se glase:

1. V zvezi z uveljavljanjem nameravane narodnega statuta zahteva nemška socialno-demokratska stranka sudetskega okrožja popolno jamstvo, da se bo v državni upravi ohranilo načelo proporca med narodnostnimi skupinami in javnosti in personalni politiki. To pomeni, da se imajo v državno službo sprejemati tudi pripadniki narodnih manjšin po ustreznem odstotku prebivalstva, kar naj velja tudi za sodelovanje pri javnih delih.

2. V vprašanju rabe materinskega jezika zahteva nemška socialno-demokratska stranka popolno jezikovno enakopravnost v državni upravi, kakor tudi v državni in samoupravni zakonodaji.

3. Nemška socialnodemokratska stranka zahteva, da dobe narodne manjšine avtonomijo največjega obsega na področju gospodarstva, socialnega skrbstva in prosvete. Ta avtonomija ne sme biti v nasprotju s celoto, temveč mora biti v skladu s potrebami državne politike ter gospodarske in socialne zakonodaje.

4. Nemška socialno-demokratska stranka zahteva, naj se ob priliki reforme dr-

žavne uprave v Češkoslovaški zagotovi nedotakljivost osebnih svoboščin in državljanjskih pravic in sicer enako za vse narodnostne skupine v najširšem obsegu.

Runcimanov razgovor s poslanikom Wilsonom

London, 7. avg. AA. »Sunday Times« poroča, da je imel lord Runciman pred svojim odhodom v grad Zdar zaupen razgovor z ameriškim poslanikom v Berlinu Wilsonom o vprašanju češkoslovaških narodnih manjšin.

Boji med Japonci in Rusi

Japonske postojanke pri Čangkufengu je v soboto napadlo okoli sto ruskih letal

Tokio, 7. avgusta. AA. Po zadnjih vesteh iz Mandžurije so divjali pretekli noč jugovzhodno od Čangkufenga srditi boji. Na nekaterih krajih so se japonski in ruski vojniki toliko približali, da je prišlo do boja na nož. Pri Saotapingu je energično posegla v boj tudi artiljerija.

Včeraj je okoli 100 sovjetskih letal bombardirala hrib Čangkufeng. Letala so se pojavila med 15. in 16. in so odrgla okoli 500 bomb. Posebni dopisnik agencije Domej pravi, da je bil to doslej ne samo na tem bojišču, ampak tudi v vseh bojih na Daljnem vzhodu najsilovitejši napad iz zraka. Neko letalo je skušalo bombardirati japonski vojaški transport v bližini meje. Letala so metala bombe tudi na železniško postajo. Kol, ki je 10 km od meje. Japonci so sestrelili dva sovjetska bombnika. En pilot se je rešil s padalom.

Po uradnem poročilu japonskega vojnega ministrstva so prednje čete japonske vojske med 4. in 6. avgustom uničile okoli 50 sovjetskih tankov, na strani Japoncev pa je bilo le 5 mrtvih in nekaj ranjenih.

Novi japonski predlogi Moskvi

Tokio, 7. avg. AA. Japonski poslanik v Moskvi Sigemitsu je dobil nalog, naj ostro protestira pri sovjetski vladi zaradi letalskega napada na severno Korejo.

London, 7. avg. AA. Po uradnih informacijah je japonska vlada poslala svojemu poslaniku v Moskvi nove miroljubne predloge, po katerih naj bi se spor med Rusijo in Japoncem rešil na mirnem način. Sigemitsu je predložil Litvinovu te predloge že danes.

Hankov izven nevarnosti

Ogromne poplave so Japoncem onemogočile nadaljnje prodiranje

Hongkong, 7. avg. d. Ker so Kitajci zaradi obrambe proti nadaljnjemu prodiranju japonskih čet na severnem bregu Jangceja podrl nasipe, so nastale ogromne poplave, zaradi česar se mora smatrati nadaljnje japonsko prodiranje proti Hankovu kot nemogoče. Ogromne povodnji predstavljajo najboljšo obrambo Hankova. Japoncem preostaja za napad proti Hankovu samo še možnost, da prodirajo na južnem bregu Jangceja ali pa proti železnici Kanton-Hankov ter od tu pri Čangši v severni smeri proti Hankovu. Zadnje smatrajo kot najbolj verjetno, ker so Kitajci na južnem bregu Jangceja zgradili močne utrdbe.

Kitajsko vojno poročilo

Hankov, 7. avg. d. V zadnjih dneh so se razvili južno od Kiukiang srditi boji. Kitajske čete so se umaknile do pogorja Ku-

linga, kjer so zgradile močne utrdbe. Na področju Jangceja, med mestoma Hukov in Pengce, so imele kitajske čete v svojih protinapadih precejšnje uspehe. Tu se jim je posrežilo osvojiti zopet pet utrdb. Kitajski letalci so v zadnjih dneh potopili na Jangceju neko japonsko križarico in tri lopničarke.

Splošna kitajska ofenziva v severnem Honanu se v ožeku med Kajfengom in Langfengom uspešno nadaljuje.

Japonske vojne ladje so v petek ponovno podvezale napad na južni kitajski otok Hajnan, kjer so skušale na njegovi južni obali izkrcati čete v pristanišču Lingshuja, vendar pa so jih kitajske obalne baterije pregnale.

Iz Pekinga poročajo, da so se pričele upirati mandžurske čete, ki stražijo železnico Peking-Džehol.

Srditi boji ob Ebru

Vsi napadi Francovih čet na republikanske postojanke pri Fayonu odbiti

Barcelona, 7. avg. d. Težične sedanjih bojev je na fronti pri Ebru, kjer so Francove čete podvezle v zadnjih dneh srdite napade na raznih mestih, ki pa so bili vsi odbiti. Najhušji boji so bili severno od Fayona, kjer je Francova pehota napadla po topniškem ognju in letalskem bombardiranju tri važne gorske višine. Izgube Francovih čet so bile izredno velike.

Včeraj je bila velika letalska bitka nad Moro de Ebro, kjer se je spopadlo 21 republikanskih letal s 40 Francovimi letali. Dve Francovi letali sta bili sestreljeni, dve drugi pa sta morali pristati za črto republikanskih čet.

Francovo vojno poročilo

Salamanca, 7. avg. AA. Poročilo nacionalističnega poveljstva pravi: Na fronti ob Ebru smo zavrnili več sovražnih napadov. Nacionalistične čete so nato izvedle protinapad in zavzele več sovražnih postojank. Na drugih bojiščih ni nič novega. Naše le-

talstvo je včeraj sestrelilo štiri republikanske letala, topništvo pa eno. Letalstvo je obstreljevalo vojaške objekte in železniško križišče južno od Vendrella. Opazili smo več požarov, nastalih od našega letalskega obstreljevanja.

Današnje poročilo nacionalističnega poveljstva pravi: Na bojišču pri Ebru so nacionalisti odbili sovražnika ter ga potisnili do obale reke Ebra, kjer so ga obkolili. Ujetnikov je nad 2000, obkoljenih republikancev pa še več. Nacionalistični oddelki so pri čiščenju terena našli na bojišču okoli 900 mrtvih republikancev, med njimi mnogo višjih častnikov.

Francov odgovor o umiku prostovoljcev

London, 7. avg. AA. »Evening Standard« poroča, da je danes prišlo v London obvestilo, da bo prihodnje dni odpovedan odgovor generala Franca na angleški načrt o umiku prostovoljcev iz Španije.

Sestanke mednarodne podunavske komisije

Bukarešta, 7. avg. d. Jutri se bo pričela v Sinaji konferenca mednarodne podunavske komisije, ki se bo bavila s položajem v Podunavju po priključitvi Avstrije k Nemčiji. Otvoritev se bo vodil rumunski zunanji minister Camenen.

Hitlerjev zaupnik pri Seyss-Inquartu

Dunaj, 7. avg. b. Na svojem inspekcijskem potovanju je prišel na Dunaj šef Hitlerjeve pisarne Boubler, ki bo imel razgovore o vseh aktualnih vprašanjih bivše Avstrije s komesarjem Bürckelom in namestnikom dr. Seyss-Inquartom.

Balbov obisk v Berlinu

Nemška prizadevanja za zaključitev letalskega pakta zapadnih sil

Pariz, 7. avgusta. d. Napovedana obiska maršala Balba 9. t. m. in generala Vuillemina 14. t. m. v Berlinu sta zopet vzbudila govorice o prizadevanjih za zaključitev zahodnega letalskega pakta. Čeprav je maršal Balbo sedaj generalni guverner v Libiji, vendar trdijo, da ima kljub temu še vedno tesne zveze z italijanskim vojaškim letalstvom. Tudi vesti o morebitnem obisku maršala Göringa v Londonu potrjujejo govorice o prizadevanju za sklenitev letalskega pakta.

Letalski pakt zapadnih sil je že tri leta star nemški načrt, ki pa ga doslej niso mogli uresničiti. Kar se tiče obiska francoskega generala Vuillemina v Berlinu, ne bo imel nobenega diplomatskega značaja. Predvsem bo vrnil lanski obisk državnega tajnika in letalskega generala Milcha ter polkovnika Udetja v Parizu.

Ceprav Francija načelno pozdravlja vsa prizadevanja, ki bi mogla dovesti do pomirjenja v Evropi na kateremkoli področju, je vendar stališče pariške javnosti glede načrta o letalskem paktu precej kritično. »Intransigence« meni, da francoski letalski krogi v svojem realizmu ne verujejo v možnost zaključitve takega pakta, ker bi sicer zmanjšal število eskadril in število letal posameznih tipov in

kategorij, nikakor pa ne produktivskih sredstev letalske industrije in bi tudi ne zavrl razvoj produkcijske tehnike in ponovno postavljenja produkcijskih metod, kakor tudi ne vezbanja pilotov in drugega letalskega moštva. Tak pakt bi pomenil prednost za države z visoko razvito letalsko industrijo in bi bil sličen onim slepim dogovorom, ki imajo za cilj omejitve uporabnosti letalskih sil.

Italijansko in nemško letalsko sodelovanje

Berlin, 7. avg. AA. Nemška politična javnost pripisuje največji pomen obisku maršala Balba v Nemčiji. Pripravljeni so, da bo ta obisk mnogo doprinesel k čim tesnejšemu sodelovanju italijanskih in nemških letalskih sil.

Angleški pridržki

London, 7. avg. AA. Tu ne verjamejo, da bi se mogli razgovori z Berlinom o kvalitativni omejitvi letalskega oboroževanja začeti pred rešitvijo češkoslovaškega vprašanja. V Londonu amatirjo, da bi se pogajanja tudi glede drugih dalekoosebnih vprašanj mogla začeti šele tedaj, ko bo poslanstvo lorda Runcimana upešno končano.

Izgredi v Palestini se nadaljujejo

Jeruzalem, 7. avg. d. Gverilska vojna je zahtevala včeraj pet smrtnih žrtev in sicer dva Angležev ter tri Arabce. Med angleškimi prebivalstvom je zbudila veliko ogorčenje ustrelitev angleškega policista, ki se je vozil v avtobusu iz Nabusa v Jenin. Med vožnjo je vstopil v avtobus neki Arabec, ki je takoj potegnil revolver, ko je opazil angleškega policista, ter mu oddal v hrbet več strelcev, ki so bili vsi smrtni. V prihodnjem trenutku je že skočil iz avtobusa ter je tako naglo izginil v množici, da je bilo zasledovanje izključeno. Menijo, da gre za osebno maščevanje.

Druga smrtna žrtev je bil neki angleški vojak kazenske ekspedicije, ki je izsledila neko arabsko tolpo v njenem skrivališču. V spopadu sta bila razen njega ubita tudi dva Arabca. Do bitke je prišlo na cesti, ki vodi v Jeruzalem.

Peta žrtev je bil neki pomožni policist, ki je bil ranjen pri arabskem napadu na neko židovsko naselbino. Neki drugi židovski pomožni policist je bil ranjen, neki arabski pomožni policist pa je bil v starem okraju Jeruzalema napaden ter smrtno nevarno poškodovan. Kljub zranjenam je streljal na napadalce, ranil enega izmed njih in ga tako dolgo držal, da so ga aretirali.

Slovaške proslave ob 20 letnici osvobođenja

Bački Petrovac, 7. avg. e. Danes so se pričele velike slovaške svečanosti za proslavo 20 letnice narodnega osvobođenja. Svečanosti so se pričele v okviru Matice slovaške. Iz Banata, Bačke, Srema in drugih krajev »e prispelo v Bački Petrovac ogromno število gostov, iz Češkoslovaške pa okrog 70, ki so bili zelo pristrčno sprejeti.

Ob 11. dopoldne je bila v veliki dvorani gimnazije otvorena letna skupščina Matice slovaške, ki so se je udeležili tudi češkoslovaški poslanik dr. Jaroslav Lipa, slovaški škof Samuel Starke, delegat Slovačkov od Sv. Martina Turčanskega Klemen Longaver, nadalje predsednik Česmetanka, delegat Slovačkov v Bratislavi

Stanislav Blica, urednik lista »Narodne Noviny« v Bratislavi Andrej Vrbak in delegat Slovačkov v Rumuniji Dušan Česnak.

Zborovanje je otvoril predsednik Matice slovaške škof Samuel Starke, ki je imel daljši govor. Govoril je tudi poslanik dr. Lipa, ki je poudarjal, da spremljajo v Češkoslovaški z veliko pozornostjo delo jugoslovenskih Slovačkov in da se zanj zelo zanima zlasti predsednik češkoslovaške vlade dr. Hodža, ki je bil rojen v teh krajih. V imenu gostov iz Slovaške je govoril Klemen Longaver.

Z zborovanja so bili poslani brzojavni pozdravi Nj. Vel. kralju Petru, predsedniku dr. Benešu, kraljevskim namestnikom in min. predsedniku dr. Stojadinoviću.

Vojvoda Kentski v Dubrovniku

Dubrovnik, 7. avg. e. Snoči sta prispele v Dubrovnik vojvoda in vojvodinja Kentska. Gosta sta se pripeljala v dubrovniško luko z motornim čolnom v spremstvu direktorja Jugoslovenskega Lloydja. Ko sta se izkrcala, sta odšla po glavnih ulicah mesta, kjer ju je prebivalstvo spoznalo ter povsod prisrčno pozdravljalo. Ogledala sta si tudi franciskanski samostan in palačo Ponna, nato pa sta odšla v mestno kazino, kjer je bila večerja, med katero je svirala godba angleških mornarjev. Vojvodski par je davi odpotoval z jacht »Tihoo« proti grškim vodom, odkoder se bo vrnil v Cavtat, kjer bo ostal dalje časa.

Kralj Boris odpotoval v Italijo

Sofija, 7. avg. AA. Kralj Boris je inočno odpotoval v Italijo, kjer se mudi tudi kraljica Ivana s princeso Luizo in prestolonaslednikom.

Podaljšanje trgovinske pogodbe Rusije z USA

Washington, 7. avgusta. AA. Z izmenjavo not je bila podaljšana za leto dni trgovinska pogodba med Zedinjenimi državami in Rusijo. Zedinjene države bodo uživale po tem dogovoru največje olajšave, dočim se je Rusija zavezala, da bo uvozila ameriškega blaga najmanj za 41 milijonov dolarjev. Preteklo leto je Rusija uvozila iz Amerike za 50 milijonov dolarjev blaga.

Mehiški petrolej za Nemčijo

New York, 7. avg. AA. »New York Times« poroča iz Mexica, da je 4. avgusta odplulo iz mehiških pristanišč pet ladij, natoženih s petrolejem. Dve ladji sta namenjeni v Hamburg.

Naselitev beguncev iz srednje Evrope

London, 7. avg. o. Mednarodni begunski odbor proučuje sedaj možnost naselitve 650.000 beguncev iz srednje Evrope. Načrti so že pripravljeni. Izvedli naj bi se v 5 letih; večina beguncev je iz Avstrije in Nemčije.

Bogata žetev v Banatu

Novi Sad, 7. avg. e. Mlave v Banatu je v splošnem končana in se lahko sedaj približno oceni uspeh letošnje pšenice žetve. Pridelek znaša v Banatu povprečno 12 do 13 met. stovov na katastrskem oralu, hektol. litera teža pa 79 do 80 kg, ter je letošnja žetev napram lanski kvantitativno približno za 4 do 5 met. stovov boljša. Tudi kvalitativno je znatno boljša. V mnogih krajih so se pojavili požari, ki so uničili velike količine pšenice. Tako je v Zablju pogorel kmetu Čurčič ves pridelek pšenice z 12 kat. oralov z mlatinčno vred ter je škode nad 80.000 din. Nadalje je pogorelo v Kutahu inž. Josipu Güntherju več stovov pšenice v vrednosti nad 200.000 din. Prav tako je na veleposelstvu Djoke Djundjerskega pogorelo več stovov pšenice in razen tega tudi nekaj mlatinic ter je škode okoli 300.000 din.

Počastitev spomina dr. Reisa

Beograd, 7. avg. e. Dopoldne je sokolsko društvo Beograd IV priredilo svečanost v počastitev pokojnega dr. Arhibalda Reisa, velikega prijatelja jugoslovenskega naroda, ki je napravil Srbiji med svetovno vojno mnogo uslug. Ob 8.30 je bila spominna svečanost na grobu dr. Reisa na topčiderskem pokopališču, kjer je imel kratek govor društveni prosvetar Milutin Jovanović. S pokopališča je odšel sprevod pred spomenik dr. Reisa v topčiderskem parku, kjer je govoril Laza Timeonović. Za počastitev spomina zaslužnega pokojnika, se je zahvalil njegov posinovičec Alfred Faura.

Povratek novinarja

Sl. Cihlača iz tujine

Zagreb, 7. avg. o. Dapes se je vrnil iz emigracije hrvaški novinar Slavko Čihlač, glavni urednik lista »Hrvat«, ki do 1. 1929 izhajal v Zagrebu. Bival je 9 let v inozemstvu, največ v Berlinu, v zadnjem času pa v Ženevi.

Corrigan prost kazni

New York, 7. avg. AA. Trgovinsko ministrstvo objavlja, da je potekel rok, do katerega letalec Corrigan ni smel pilotirati. Tako si je letalec Corrigan, ki je nedavno tako senzacionalno preletel Atlantik s starim letalom, zopet pridobil pravico za leto.

INSERIRAJTE V „JUTRO“!

Občni zbor Kmetijske družbe

Kljub najtežjim prilikam se ta najstarejša organizacija našega kmetijstva krepko razvija ter šteje 10.932 članov

Ljubljana, 7. avgusta. V družbenih prostorih na Turjaškem trgu je bil danes dopoldne redni letni občni zbor Kmetijske družbe, r. z. o. z. Kljub temu, da so v izvesnem tisku že vse dni sem napovedovali razne senzacije, je zborovanje poteklo mirno in v najlepši slogi. Tudi oni, ki so prišli nanj morda s posebnimi nameni, so morali po vseh hudih lekcijah, ki so jih doživeli v zadnji dobi, ostati lepo mirni. Zborovanje je jasno pokazalo, da hočejo naši kmetiči gospodarijo tržno delo za napredek našega kmetijstva ter da odklanjajo vmešavanje politike, ki le hudo zavira uspešno delovanje te velevalne ustanove v največjo škodo vsega našega kmetičkega ljudstva. Z današnjim občnim zborom je bil postavljen v razvoj Kmetijske družbe važen mejnik in upati je, da bo mogla družba odsele nemoteno razvijati svoje za vse naše kmetijstvo koristno in plodno delovanje, četudi morda ne bo deležna one podpore, ki jo po vsej pravici zasluži.

Občni zbor je vodil predsednik G. De-tela. Na njegov predlog so bile z odobravanjem sprejete vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju in pozdravne kraljevim namestnikom in kmetijskemu ministru. V kratkem uvodnem poročilu je nato naglasil, da je bilo preteklo poslovno leto zaradi raznih okoliščin eno najhujših v zgodovini KD, da pa je ob enem v tem letu doprinesel dokaz, da je KD na pravi poti in da lahko v složenem sodelovanju s članstvom in podružnicami mirno gleda v članstvo.

Revizijsko poročilo

Sledilo je čitanje revizijskega poročila, ki ga je podal revizor Zveze slovenskih zadrug g. Rože, ki je več tednov preučeval poslovanje Kmetijske družbe. Poročilo ugotavlja, da vlada v poslovanju vzoren red. Navaja le nekatere neznatne formalne nedostatke in predlaga nekatere reforme, ki bodo poslovanje še olajšale. Izguba v višini 261.564 din, ki jo izkazuje računski zaključek za leto 1937., je predvsem posledica izgub pri zeliščih v prejšnjih letih, delno pa izvirja iz izgub posameznih podružnic, odnosno skladišč. V blagovnem prometu izkazuje centrala letos prebitok 437.000 din nasproti 4.000 din v lanskem letu. Glede letakov, ki so jih razpošiljali letos januarja članom KD iz Ljubljane, ugotavlja revizijsko poročilo, da so vse navedbe v teh letilih brez vsake podlage in zlobno izmišljene. Družba je v preteklem poslovnem letu odplačala vsa posojila in dolgove pri bankah in bo tako prihranila že samo na obrestih nad 100.000 din. Naposled predlaga revizijsko poročilo, naj se plače nameščencem na novo urede, ker so po zadnjem znižanju odločno prenežje.

Poročilo glavnega odbora

Poročilo glavnega odbora je podal ravnatelj KD inž. Ferlic. Poslovno leto 1937. je označil za dobo notranje konsolidacije in za dobo poslovanja pod najtežjimi pogoji. Na lanskem občnem zboru se je posebno poudarjalo, da sta za konstruktivno delo neizogibno potrebna mir in poslovanje in zaupanje članstva. V resnici pa KD v preteklem poslovnem letu ni imela niti enega dneva miru.

KD ni mogla svobodno razpolagati s svojim imetjem, na drugi strani pa so kreditirji odpovedali kredite, odnosno zahtevali vknjižbo na nepremičnine. S tem je bilo onemogočeno skoro vse poslovanje in je zaradi tega družba utrpela veliko izgubo. Kalisindikat je poprej dobavljal blago na odprt račun, zdaj pa je zahteval takojšnje plačilo. Na drugi strani pa je bila s tem povzročena KD velika škoda s tem, da je izgubila mnogo kupcev. Dobavitelji so zaradi omenjenega odloka začeli sumiti v kreditno sposobnost KD in so začeli blago, ki so ga poprej prodajali izključno preko KD, prodajati trgovcem. S tem so prizadeli tudi vsi kmetovalci, ki so morali za razno blago plačevati mnogo višje cene, zadržni ideji pa je bil s tem zadan najhujši udarec.

Kljub vsemu temu pa beleži KD tudi v tem letu lep napredek, tako da se lahko reče, da je KD po vseh preizkušnjah, ki jih je častno prestala, na poti v boljše bodočnost.

Poročilo nato podrobno navaja rezultate raznih poslovnih panog. V svrhu finančne konsolidacije je družba prodala svojo hišo v Tavčarjevi ulici, a namesto te kupila drugo Pred škofijo. S presežkom je odplačala dolgove in se tako rešila ogromnih obresti, obenem pa dobila potrebni obratni kapital. Najvažnejše pa je vsekakor avtoritativno priznanje pravnega stanja Kmetijske družbe, ki je zdaj razčiščen in nesporno, tako da more KD zdaj spet svobodno dihati. KD je baš v preteklem letu pokazala, da tudi brez tuje pomoči lahko koristno posluje.

Poročilo verifikacijskega odbora

je podal narodni poslanec gosp. Mravlje. Prvotno poročilo je bilo zastopanih 72 delegatov, ki je zastopalo prav toliko podružnic s 3425 člani. Oporjenosti je bilo troje pooblastil zaradi nepravilnosti, o čemer se je razvila kratka debata. Nepriznani drugi delegat črnomerjske podružnice meščanskoskolski učitelj g. Karl Sterbenk, ki pa je kljub temu dobil besedo, je skušal zaviti na politično področje, vendar pa ga je senator G. Pucelj ob živahnem odobravanju vseh zborovalcev odločno zavrnil. Nato pa se je razvila stvarna debata, ki je pokazal, da ima članstvo popolno zaupanje v vodstvo Kmetijske družbe in da samo želi, da se njeno delovanje kar najbolj poglobi v korist članstva in napredka našega kmetijstva. V debati so govorili g. Kreft iz Ščavnice, Ažman iz Lesc, dr. Kovačič iz Maribora, Blas iz Ježice in Tomc iz Moravč.

Po končani debati je v imenu nadzornega odbora inž. Terzan iz Ruš podal poročilo, v katerem v podčrtal izvršene reforme in pojasnil, da izkazana izguba ni stvarna izguba, nego zbir obveznih odpisov, prenos izgub iz prejšnjih let in posledica izdatkov, nastalih zaradi raznih okoliščin. Da se ta izguba ne bi vlekla iz leta v leto, je predlagal nadzorni odbor,

da se krije z odpisom pri rezervnem fondu.

Predlog je bil odobren z vsemi protitrem glasovom in ob enem izrečena razrešnica glavnemu, izvršnemu in nadzornemu odboru.

Predlogi

G. Lovro Petovar je stavil vrsto važnih predlogov, ki jih je občni zbor z odobravanjem sprejel. S posebno resolucijo zahteva uvedbo obveznega zavarovanja zoper točo, uvedbo brezplačnega ambulanta zdravstvenega živine, pocenitev raznih zaščitnih sredstev, starostno zavarovanje kmetičkega ljudstva, pravično razdelitev podpor na celotno zadrugništvo, ne samo na del, in končno spremembo lovškega zakona v tem smislu, da se zajci kot največji škodljivci ne bodo več ščitili.

"Afera" ravnatelja Soršaka

Pri slučajnostih se je glede na namigovanje učitelja g. Strbenka oglasil k besedi ravnatelj »Ekonoma« in podpredsednik Kmetijske družbe g. Soršak ter pojasnil »afere«. Vsa afera sloni na spletki, ki jo je uprizoril na pobudo nasprotnikov Kmetijske družbe neki bivši uradnik družbe, ki je bil odpuščen. S pomočjo neke uradnice »Ekonoma« je izvedel za nekatere poslovne tajnosti, iz katerih je skušal po vsej sili napraviti veliko »afere«. Go-

vorilo in pisalo se je o poneverbah. Sledilo so aretacija g. Soršaka, razna zasliševanja in podobno. Vsa reč pa se je končala s tem, da je sodišče odredilo izpust g. Soršaka. Zoper klevetniške je g. Soršak vložil tožbo in bodo tako imeli pred sodiščem priliko, da dokažejo svojo resničnost.

Kmetijska družba in Kmetijska zbornica

Delegat g. Nejedli je sprožil vprašanje razmerja med Kmetijsko družbo in Kmetijsko zbornico. Ugotovil je, da od Kmetijske zbornice kmetije nimajo druge koristi, kakor da morajo plačevati pet odstotno doklado. Zahteval je, naj KD delegira v KZ človeka, ki bo znal energično nastopiti v zaščito interesov kmetičkega ljudstva. Ravnatelj KD je glede na to pojasnil, da je banska uprava odredila Kmetijski družbi pravico do delegata v Kmetijski zbornici. Pritožbo proti temu odloku je kmetijsko ministru zavrnilo.

Po raznih iniciativnih predlogih posameznih delegatov glede bodočega poslovanja, ki so bili z odobravanjem sprejeti, je predsednik zaključil tri ure trajajoči občni zbor z zagotovilo, da si bo glavni odbor prizadeval, ustreči vsem izraženim željam in predlogom, in da bo gledal na to, da se delo za blago našega kmetiča kar najbolj poglobi. Potrebno pa je, da se članstvo še čvrsteje oklene svoje najstarejše organizacije, v kateri bo vedno našlo najzanesljivejšo oporo.

Nesmrtne Puškina PIKOVA DAMA

Kino Matica ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Uspel letalski miting

Hkratu je bila v Mariboru otvorjena protiplinska razstava

Maribor, 7. avgusta. V vrsti številnih prireditvev današnjega dne je bil tudi veliki letalski miting na tezenskem letališču. Ze večer popoldne so prispela v Maribor številna letala. Danes dopoldne so ves čas krožili nad Mariborom veliki zračni pti in vršili razne zračne akrobacije. V ranih dopoldanskih urah so se Mariborčani zgnili na tezensko letališče, kjer je bila blagoslovitev novega hangarja mariborskega Aerokluba, nadalje blagoslovitev klubovega motornega letala in dveh jadralnih letal.

Pred novim hangarjem so se poleg množice ljudi zbrali številni zastopniki oblasti in organizacij. Predsednik Aerokluba v Mariboru ravnatelj g. Krejčič je izpregovoril tople pozdravne besede in pozdravil zastopnika ministra za vojsko in mornarico polkovnika Zivanoviča, zastopnika letalskega poveljstva polkovnika Jovanoviča, poveljnika četrte letalske baze polkovnika Pavloviča, poveljnika v Mariboru generala Stanovljica, garnizionarja podpolkovnika Maslača, številno zbran oficirski zbor, nadalje sreska načelnika dr. Šiško in Eileta, obmejnega komisarja Krajnoviča. Šefa mariborske glavne carinarnice Mihajloviča, šefa ljubljanskega letalskega centra dr. Rapeta, zastopnike posameznih aeroklubov v naši državi ter predstavnikov osrednje uprave Aerokluba g. Jordanoviča. Zatem je predsednik Krejčič predlagal, da se odpošlje vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II, pozdravne brzojavke pa knezu namestniku Pavlu, predsedniku vlade dr. Stojadinoviču, pokrovitelju mitinga ministru za vojsko in mornarico Mariću, poveljniku letalstva armijskega generalu Simoviču in banu dr. Natlačenju.

V svojih nadaljnjih izjavah je gosp. Krejčič omenjal, da proslavlja oblastni odbor Aerokluba »Naša krila« svojo desetletnico. Za razvoj letalstva pomeni desetletna doba zelo mnogo. Kakor vsak napredek, zahteva tudi letalstvo človeške žrtve. Tudi oblastni odbor Aerokluba v Mariboru zaznamuje v svojem desetletju izgubo hrabrega pilota dr. Šestana. Z veliko vnamo in poletom je pričel naš Aeroklub pred 10 leti svoje delovanje. Nezgode in pomanjkanje materialnih sredstev pa so ovirale delo, tako da je pretila nevarnost, da se bo oblastni odbor razšel. V skupnem naporu starih in mladih članov smo se povzdignili k novemu poletu. Danes je mariborski oblastni odbor eden izmed najdelavnejših v naši državi. Obrnili smo se na letalsko poveljstvo, da nam pomaga do novega hangarja. Dobili smo ga in pa hišico za društvene svrhe. Priserčna hvala ministru za vojsko in mornarico in letalskemu poveljstvu, ki nam je postavilo le tepe zgradbe. Zahvala pa gre tudi kraljevemu poveljniku, ki nam je šel pri gradnji v vsakem oziru na roko. Ko smo dobili naš hangar,

smo dobili tudi naše motorno letalo, ki naj nosi ime »Maribor« in katerega kumstvo je prevzel predsednik občine g. dr. Juvan. Svoja izvajanja je zaključil z vzklikom, naj živi naš ljubljani mladi kralj Peter II.

Sledila je blagoslovitev novega hangarja in klubovega novega letala, ki jo je primernim nagovorom izvršil škof dr. Tomazič. Blagoslovitvi novega klubovega motornega letala je kumovala gospa Maistrova. Sledila je blagoslovitev obeh klubovih brezmotornih letal.

V zvezi z današnjimi dopoldanskimi svečanostmi na tezenskem letališču je bila tudi svečana otvoritev protiplinske razstave, ki je nameščena na prvem tiru tezenskega kolodvora. Protiplinska razstava bo od torka 9. t. m. pa do ponedeljka 15. t. m. občinstvu na vpogled na koroški postaji.

V nadaljnjem programu današnjih dopoldanskih letalskih slovesnosti je bilo letanje zanimancev z letali za primerno odškodnino. Zanimanje je bilo tako veliko, da so komaj ustrežali željam občinstva. V zgodnjih popoldanskih urah so se zgnile na tezensko letališče velike množice. Mitingu so prisostvovali mnogi mariborski odličniki s poveljnikom generalom Stanovljicem na čelu. Čenijo, da se je zbralo na Tezmu okoli 15.000 ljudi, ki jih tudi trenutna ploha ni motila.

Ob napovedani uri sta se dvignili v zrak brezmotorni letali »Komar« in »Boograde«, ki sta se v krasnih spiralah in zavojih po izvršenem poletu spustili na zemljo. Nato se je dvignilo tretje brezmotorno letalo, ki ga je vodil Raznožnik. Znan kapetan Bjelanović je izvajal drzne akrobacije, ki so silno navdušile velikanse množice.

Zatem se je dvignilo v zrak motorno letalo, s katerega je skočil iz višine 800 m znani skakač Miša Petrovič iz Beograda. Padalo se je odprlo v višini 200 m in je Petrovič burno pozdravljen srečno pristal. Sledile so lepe akrobacije domačina kapitana Poljanca z vojaškim lovskim letalom. Njegove akrobacije so bile zelo težave ter jih je občinstvo burno pozdravljalo. Uprižorjen je bil še letalski napad na improvizirano naselbino. Tri letala, med njimi tudi bombnik, so vrgla na različne bombe, ki so jo zažgale, da je pogorela. Pri tem so se prvič v Mariboru poslužili tudi umetne zameglitve. V teku petih minut je bilo vse letališče v megli, tako da se ni videlo niti 50 korakov daleč. Zameglitve je trajala kakih 10 minut. Sledile so vaje v protiplinski obrambi. Med vajami je znani letalec dr. Rapa iz Ljubljane s svojim ličnim letalom izvajal krasne akrobacije, po katerih pa ni pristal, temveč je odletel naravnost proti Ljubljani.

Strašna avtomobilska nesreča

Osební avto je prevrnil tovrnega s 26 potniki, namenjenimi na tabor na Brezjah — Eden mrtev, pet ranjenih

Mošnje, 7. avgusta. Davi okoli 6.30 se je zgodila pri Dobrem polju blizu Brezjih strašna avtomobilska nesreča, ki bi po svojih okoliščinah bila lahko še usodnejša, vendar pa je težjala le eno smrtno žrtev, tri nekožljive in dve laže ranjena. O omenjenem času je peljal na Brezje na tabor Hočevarjev tovrni avto iz Kamnika 26 oseb, ki so bili menda vsi iz Pogorja v občini Komenci. Ze njim se je vozil kuharstveni avto, last Edvarda Jonkeja iz Zaplotnice. Tudi raz prehitel tovrni vozilo. Pri prehitevanju pa se je neznanokako zgodilo, da je osební avto začel v tovrnega, ki je vozil ob robu ceste, ter ga prevrnil. Tovrni avto se je s vsemi potniki smučil v kakšen meter globok obcestni jarek. Morda je žrtev manj zaradi tega, ker je bil tovrni avto seveda odprt. Ni tudi jasno, zakaj je tovrni avto vozil tako blizu nočnega sicer prično žrtve ceste.

Ko so ponesrečenci začeli vstajati, so videli, da je eden izmed njih v zadnjih izdihljajih. Bil je to 28-letni posestnikov sin Grošelj Franc iz Podgorja. Trije izmed

njih so bili hujše, dva pa laže ranjena. Vseh pet je reševalni avto prepeljal v ljubljansko bolnišnico. So to 29-letni posestnikov sin Pavlič Jože, ki je poškodovan na glavi, 77-letni posestnik Vidic Anton s poškodbami na nosu, 37-letni posestnik Mirak Jože s poškodbami na očeh, 35-letni karpjar Zobeč Jože, ki ima poškodovano desno nogo, in 38-letna Mirakova Franciska, ki ima pretres možganov. Stanje poškodovancev v bolnišnici kaže na to, da bodo vsi okrevali, če ne bo komplikacij.

Na povratku s tabora še ena smrtna nesreča

Ko so popoldne končali gasilci s tabora na Brezjah proti Mošnjem, je pridrvel m. m. neznan avto in podrl 28-letnega delavca Brinčiča Andreja s Spodnjega Otoka v občini Mošnje. Ponesrečenca ki je običajno zaposlen s hudo poškodovano glavo, je reševalni avto takoj prepeljal v ljubljansko bolnišnico. Bila pa je vsaka pomoč zaman in je očeščen v bolnišnici izdihnil.

BENETKE — LIDO 1938

XXI. MEDNARODNA UMETNOSTNA RAZSTAVA »BIENNALE« (Junij—september). V palači Rezzonico »Mostra del Settecento«. Posebna razstava benečanskih redkosti v laku (April—oktober).

VI. MEDNARODNA RAZSTAVA FILMSKE UMETNOSTI (Avgust). MEDNARODNI FESTIVAL ZA SODOBNO GLASBO. — SIMFONICNI KONCERTI (September). — Tradicionalne in karakteristične svečanosti. NA LIDU: kopalno, modeno in sportno življenje. — Kazino je odprt celo leto.

POPUSTI NA ŽELEZNICAH

Obvestila in prospekti: ENIT, Petra Kotiča br. 6, Beograd; ENTE PROVINCIALE PER IL TURISMO DI VENEZIA (S. Marco, Ascensione 1300), UFFICIO COMUNALE PER IL TURISMO kakor tudi vse potovalne in prometne pisarne.

Strela je zažgala domačijo

Od strele onezaveščení mati in snaha rešeni iz goreče zgradbe

Planina pri Raketu, 7. avgusta. V sredo se je v ranih jutrnih urah nebo nenadno pooblačilo in nastalo je hudo neurje, med katerim je močno treskalo. Nekaj pred 6. uro je udarila strela v domačijo posestnice Marije Brusove v Lipljah v občini Planini pri Raketu.

Na pomoč poklicana planinska gasilska četa je takoj pohitela na kraj požara. Hkratu je prišlo tja orožništvo. Kakor se je ugotovilo, je strela udarila v pročelje zgradbe, sestoječe iz hiše in govejega in svinjskega hleva. Udarila je na mestu, kjer je bila napeljana električna struja v poslopje, in svignila čez vse poslopje v kuhinjo, kjer je opazila staro mater Marijo in snabo Marjanco. V usodnem trenutku je sin Franc krmil v hlevu živino. Hitro je tekel v hišo in iz kuhinje s pomočjo soseda odnesel obe nezavešteni ženi v okoli 30 m oddaljeno sosedovo hišo, kjer sta kmalu spet prišli k

zavesti.

Sin Franc in sosed sta nato takoj začela reševati goved, svinje in pohištvo. Pomagala jima je gasilska četa. Sprito pomanjkanje vode so gasilci le skrbeli za to, da se ogenj ni razširil. Gasilci so kmalu izpeli vodo iz cementne jame (kapnico), saj je bilo komaj kakšnih 500 litrov, vendar je bilo dovolj, da so s svojo ročno brizgalno rešili 6 m od gorečega poslopja oddaljeni štirikotni kozolec, ki se je že pričel vžigati. Domačija sama je zgorela do zidu hkratu s 150 metriskimi stoji sena, ki je bilo na podstrešju. Skupna škoda znaša okoli 50.000 din, zavarovana pa je bila zgradba za 33.000 din. Razen tega je bilo seno zavarovano za 3000 din.

Lep dar: Zgodbe brez groze

Zvijača jih je rešila

Strah pred močjo duhov v Birmi

Pred meseci se je napotila v Birmo, indijsko pokrajino, odprava, sestoječa iz dveh angleških raziskovalcev, enega misionarja in dveh ameriških filmskih operaterjev. Vodja odprave je bil profesor Parini, ki si je bil pridobil pri raziskovanju Avstralije velike zasluge. Kmalu pa so se razširili vesti, da je odprava nekeje v Birmi izginila. Začeli so sumiti, da je postala žrtev domačinov.

V Mandalaju, glavnem mestu Birme, se je sestavila nova odprava, da poišče z letalom profesorja Parinija in njegove ljudi. Preleteli so razne kraje, zlasti sveto gorovje Poito, kjer je bila za Parinijem znanila sled, a niso odkrili ničesar. Nekaj tednov pozneje je dobil guverner od nekega zanesljivega domačina sporočilo, da Parinijeva odprava še živi. Domačin je svoje sporočilo napisal takole: »Duhovi so spet enkrat izpregovorili. Zapovedali so vernikom, naj tujcev ne puste na sveto gorovje Popo. Najbrž bodo tujci tako dolgo zaprti v kakšni gorški jami, dokler duhovi drugače ne odredijo.

Prebivalstvo Birme pripisuje duhovom (natom) posebno vlogo, ki je Evropec ne more zlahka doumeti. Sveto gorovje Popa ima dva natančna duhova, ki sta v njem, enega brata. Pripravek pravi, da ju je dal kralj živa sezati, a do drugega jutra je na tistem mestu zrasla velika smokva. Iz smokve pa so prihajali glasovi zgorelih

brata. In sestre. Začeli so dolžiti kralja, da ju je dal nedolžna usmrtiti. Vzeli so pepel obeh nesrečnikov in ga zakopali na gorovju Popi. Na grob so pristavili dva stebra z zlatima končanicama in ta grob s stebroma je postal Birmanom najpomembnejše svetišče.

Guvernerju je bilo jasno, da pri iskanju Papinijeve odprave sila ne more nič pomagati, temveč le previden postopek. Čele tri tedne so preoblečeni vojaki in drugi iskalci stikali po Popi in štiri letala so preletela vse tiste kraje. Naposled je guverner slovil v zvezo z nekimi birmanjskimi svečeniiki ter jim obljubil veliko nagrado, če pomorejo jo odpraviti do prostosti. Svečeniiki, ki so bili sicer naklonjeni belcem, pa so odkrili srečno izjavo, da se boje moči duhov, zaradi česar si ne upajo ničesar storiti za rešitev ujetnikov.

Zdaj se je obrnil guverner še na birmanjskega učenjaka Dafata, moža z evropsko naobrazbo. Mož je obljubil, da bo rešil belce. Napotil se je na gorovje Popo in po treh tednih dosegel, da so odpravo izpustili. Ko se je z odpravo vrnil v Mandalaj, je povedal, kakšne zvijače se je poslužil. Začel jim je pripovedovati, da je slišal glasove duhov z gorovja Popa, ki so zahtevali, da je treba belce izpustiti. To je zaleglo.

Parini je hotel s svojimi ljudmi potovati, nje nadaljevati, a so mu to odsvetovali. Birmani so kakor otroci, pa bi duhovi morali lepega dne spet zahtevali od njih, da primejo Parinija in njegove ljudi.

Mala kronika

Ljubljana, 7. avgusta. V teh pasjih dneh Ljubljana že lep čas ni bila deležna nedelje, ki bi nudila človeku nekaj potene prilike za weekend. Sredi se je na lepem razlila nevihta nad ljubljanskim poljem in davi se je mesto zdrnilo v meglenem jutru, ki ni obetalo dobrega. Dopoldne se je sicer razgorelo malo solnca nad Ljubljano, opokne pa je spet začel nalivati dež, ki je dobrodu parikal veselje kopalcem. Sicer je Ljubljana ostala ves dan pustna in prazna. Da ni bilo radijskega prenosa, bi širšemu občinstvu ostalo skorajda neznano, da se je vršil v mestu

mednarodni kongres katoliških esperantistov

h kateremu so prispeli delegatje iz Belgije, Nemčije, Čkosloslovaške, Francije, Ita-

lije, Madžarske, Nizozemske in Poljske. V zvezi s kongresom je tudi razstava likovnih del domačih umetnikov, ki jo je večeraj dopoldne otvoril v Jakopičevem paviljonu ban dr. Natlačen.

Na vrtu restavracije Zvezde se je sredi včeraj na pobudo uprave Oficirskega doma

dobrodelni koncert

kateroga prebitek je bil namenjen skladu za pobijanje tuberkuloze v vojski. Koncertne točke je izvajala godba Triglavskega pešpolka, a po krivdi neugodnega vremena in morda še zavoljo premalo izdatne propagande, je bil koncert nad pričakovane slabo obiskan. Takšne prireditve so najboljša prilika za medsebojno spoznavanje vojske in civilnega prebivalstva, zato bi bilo prav, da se prihodnjič posveti aranžmaju nekaj več smotne pozornosti.

Od pastirja do rezbarskega umetnika

Kamnik, 6. avg. V izložbenem oknu trgovine Janka Vlode na Glavnem trgu zbuja veliko pozornost krasen pozlačen okvir za sliko, delo našega mojstra rezbarja g. Ivana Klemenca. Okvir je 1,95 m visok in 1,5 m širok z originalnimi dvojnimi rastlinskimi ornamentmi, ki jih je g. Klemen izrezal po lastnih načrtih. Okvir je res edinstveno delo mojstra-umetnika, ki je delal na njem polnih šest mesecev. Strokovnjaki sodijo, da je vreden lepe tisočake.

Podobar Ivan Klemen je danes eden izmed redkih predstavnikov naše rezbarske umetnosti, ki je že skoro izumrla, ali pa je prešla v skromno obrt. Klemenova dela nam zgovorno prikaže, da mojster ni običajni, ampak nadarjen umetnik, ki je ustvaril že toliko dragocenih umetnin. Njegov talent se je razvil kar od sebe. Najprej je bil skromen pastir tam v špihtu v Trdnjaki dolini, odkoder ga je glas notranjosti privedel v Kamnik k rezbarskemu mojstru Osoletu. Ivan Klemen je kmalu pokazal velik talent in postal samostojen mojster. Delal je po raznih krajih, napravil nešteto novih otarjev in svetih podob, nešteto okvirjev za dragocene slike. Njegova dela najhitej poudari, tudi na kraljevem dvoru.

Ivan Klemen uživa lep ugled v Kamniku, kjer go vsi znajo delati. Kmalu

jim 67 letom je vedno neumorno na delu. Vsak čas porabi, da snuje in študira zgo. dovin, jezike (latinsko in italijansko). Najrajši pa seveda izreže okvire in ustvarja dela, ki bodo ime Ivana Klemenca trajno ohranila v zgodovini slovenskega rezbarstva, v katerem je danes brez dvoma prvi mojster. Eno njegovih najlepših del je okvir, ki ga je napravil po načrtih inspektorja g. Sadnikarja za sliko častnega meščanstva mesta Kamnika generala Rudolfa Maistra. Krasen okvir je pred nedavnim izvršil po naročilu g. Janka Stetla. Poslednje delo pa je odkupil od mojstra g. Maks Bergant.

V sodu čez morje

Na krovu francoske tovrne ladje »Epinal« so odkrili mornarji v nekem sodu šestnajstletno deklico. Priznala je, da se je vthotapila na ladjo samo zato, da bi se zastoj peljela v Hollywood. Doma je stavila, da se ji bo trikrat posrečilo. Zastojkarico pa so odkrili pred ciljem in si jo morala zaslužiti vožnjo čez morje s pomivanjem krožnikov in kuhinjskega posodja.

30.000 dolarjev za ograjo

V Cincinnatiju si je dal neki možakar okrog hiše postaviti deset metrov visoko ograjo, ki naj bi njegovo posest ločila od sosedov. Zavoljo tega so nastajali prepri, ki so imeli za posledico celo verigo sodnih razprav. Do danes sta možakarja plačala za 30.000 dolarjev sodnih stroškov, pa se še ne niti približajo pomirili.

Sportna nedelja

Prvo kolo v ligi

Ljubljana ni med prvimi

Včeraj se je začelo novo ligaško tekmovalje 12 klubov, med katerimi so osvojili prve točke trije beograjski in dva zagrebška kluba ter Hajduk

Ljubljana, 7. avg.

Danes se je začel novi prvenstveni ples za sezono 1938/39. Dobili smo prvih šest rezultatov, po katerih pa je težko delati prognoze. Vemo le toliko, da so prve točke nabrali Jugoslavija, BSK, Gradjanski, Hašk, Hajduk in Bask.

Ljubljana po prvem kolu ni doživela

velike slave, čeprav doseženi rezultat ni najslabši, ki bi ga lahko prinesla iz Beograda. Naš poročevalec pa sklepa po formi, ki jo je v prvi tekmi pokazala Ljubljana, da jo letos, če se razmere ne bodo spremenile, čakajo še hudi časi...

S tabelo pa počakajmo do naslednjega kola!

Jugoslavija: Ljubljana 2:0 (2:0)

Beograd, 7. avgusta.

Novo ligaško tekmovalje se je v Beogradu začelo s dvema tekmaroma na igrišču Jugoslavije, in sicer se je prva med Jugoslavijo in Ljubljano začela ob pol 16. Gledalcev je bilo okoli 4000. Vreme je bilo ugodno, ker je vročina včeraj popustila, vendar pa je v prvem polčasu prve tekme nekoliko deževalo.

Moštvu sta nastopili v naslednjih postavah:

JUGOSLAVIJA: Spasić, Andjelković, Lukić, Domaracki, Borčić, Djokić, Sarić, Čirić, Petrović, Petić, Atanacković.

LJUBLJANA: Pogačnik, Žitnik, Bertonec, L. Klemenc, Pupo, Boncelj, Rataj, Cankar, Vovk, Čebobin, Erber.

S startom Ljubljane v ligaškem tekmovalju

ne moremo biti zadovoljni

toda ne zaradi poraza 0:2, ki bi se dal daries na beograjskih tleh v igri z dobro razpoloženo Jugoslavijo še prenesti, temveč zaradi slabe igre, ki jo je pokazala. To velja predvsem za njeno napadalno vrsto. Zelo dvomimo, da bi sedanja postava Ljubljane imela v letošnjem tekmovalju lepo bodočnost, in sicer v glavnem zaradi tega: Fizične sposobnosti večine igralcev so premajhne, da bi mogli z uspehom nastopiti proti močnim in dobro razvitim igralcem ostalih klubov. Iz tega dejstva izvira tudi precejšnja bojzljivost, ki jo kaže zlasti napad pred svojim boljšim nasprotnikom. Napad, ki je igral danes, ne more razviti nobenega pravega sistema, po katerem bi se moglo sklepati, da trenirna moštvo s ciljem, da bi doseglo enotno skupno igro in slednjič so tehnične sposobnosti mlajših igralcev še premalo izdelane. V ljubljanskem napadu so bili zlasti slabi Čebobin, Vovk in Cankar, dočim je Rataj na desnem krilu le deloma pokazal svoje znanje. Najboljši je bil še Erber. Med krilci je odgovajal Klemenc, Boncelj in Pupo pa sta se znašla šele po 15 ali 20 minutah in sta nato dala dobro partijo. Branilca sta se dobro postavila proti nasprotnikom, vendar je Žitnik zagrešil več taktičnih napak. Odlični je bil vratar Pogačnik, ki je rešil Ljubljano težjega poraza in si je tudi pri beograjski publiku pridobil simpatije.

Jugoslavija je v prvem polčasu zaigrala kot dobro uravnan stroj. Vse je funkcioniralo odlično, zlasti pa napad, v katerem se je najbolj odlikoval Petrović, ki je tudi zabijl oba gola. Jugoslavija je igrala zelo uspešno W-sistem. Nekoliko slabša je bila krilski vrsta, zlasti srednji krilec Borčić. Obramba je čistila dobro, vratar pa ni imel posebne prilike, da bi se izkazal.

Kratek potek

Takoj v začetku J. ostro napada, toda žoga gre preko prečke. Takoj nato je spet nevarna situacija pred golom L., ki jo odlično reši Pogačnik. Nedolgo za tem strelja Djokić prosti strel proti L., ki ga spet odlično drži Pogačnik. J. je stalno v premoči in v 5. min. strelja Borčić iz 25 m daljave prosti strel proti L., ki ga gre v oblake. Nato sledi prvi napad L., ki pa ga sodnik ustavi zaradi ofsida. Igra poteka večinoma na strani L. V 8. min. trčenje Petrovića z enim ljubljanskim igralcem in Petrović mora za 2 min. zapustiti igrišče. Lep napad L. ustavi sodnik zaradi doždevnega foula, zaradi katere odločitve protestira tudi občinstvo. V 16. min. prvi gol proti Ljubljani neizkoriščen. L. se zdaj nekoliko boljša, toda v 20. min. je Petrović na strelu. Zog po prestrizje Luce z glavo, odkoder se odbije v gol. Krivdca je njegova, ker bi bila sicer šla v out. 1:0 za J.

Napad L. je zelo razbit in le redkokdaj napreduje. V 25. min. oster strel Petrovića na gol, ki se odbije od prečke. V 34. min. prevzame Petrović žogo na kazenski črti, se naglo zaokrene in plasira s krasnim strelom neubranljivo v levi kot gola. 2:0 za J. Teža strel tudi Pogačnik ni mogel držati. Sledi nekoliko kotov proti L., ki jih je bilo vsega osem, toda vsi ostanejo neizkoriščeni.

Po odmoru je Ljubljana nekoliko boljša, toda tudi stroj Jugoslavije ne gre več tako dobro. Tudi v tem delu igre ima Pogačnik ponovno priložnost, da se izkaže. V 18. min. teče Eeber sam proti gol. Med potjo ga foulira nasprotnik, toda Erber odbrzi žogo, vendar sodnik nepravilno ustavi igro. Tako je bila zaigрана edina lepa šansa za dosego častnega gola po sodnikovi krivdi. V ostalem je bila igra v drugem delu bolj odprta in Jugoslaviji ni uspelo, da bi še povišala rezultat.

Sodnik Belesin iz Subotice je bil dokaz, kako prav so imeli ljubljanski sodniki, da so protestirali zaradi zapostavljanja pri sojenju ligaških tekem. Bil je nemož, kar je z glasnim protestiranjem proti njemu pokazala tudi zelo objektivna beograjska publika.

BSK: Slavija 4:1 (2:1)

V drugi tekmi na igrišču Jugoslavije, ki je bila mnogo bolj živahna in zanimiva, so Sarajevčani doživeli nezasluženo visoki poraz proti BSK. Pokazali so zelo lepo igro in rezultat nikakor ne ustreza poteku. V prvem polčasu je vodilni gol zabijl Podhracki v 14. min., v 24. pa je Glišević povalil na 2:0. Sarajevčani so v 38. min. zabijl svoj gol dneva, nato pa je BSK po odmoru v 22. min. po Vujadinoviču zvišal na 3:1. Tri minute pozneje so domačini zastreli enajstmetrovko. V 36. min. je slednjič Zečević oddal levrnu krilu Podhrac-

kemu, ki je postavil končni rezultat 4:1. Tekmo je sodil g. Podupski iz Zagreba.

Gradjanski (Z): Jedinstvo 5:0 (3:0)

Zagreb, 7. avgusta.

Gradjanski je svoj prvi nastop v ligi odločil visoko v svojo korist, in sicer popolnoma zaslužen. Posebno dobra je bila enajstmetrovka v prvem polčasu in Beograjčani v tem delu igre sploh niso prišli do izraza. Gole so zabijl od odmora v 16. min. Lešnik, v 31. Wölfi in v 32. Spet Lešnik. Po odmoru so domači začeli precej ležerno in in dovolili Jedinstvu, ki je igralo precej ostro in pa v glavnem poizrtvalno, da je do 33. min. držalo rezultat prvega polčasa. Nato pa se je Sipoš spustil v krasno soloakcijo ter neubranljivo zabijl četrti gol. V 37. min. je slednjič Antolković spet po Sipošovi zaslugi postavil končni rezultat. Gledalcev je bilo okoli 4000. Tekmo je sodil beograjski sodnik Živković Med gosti so bili vsi povprečni in se je odlikoval edino igralec v levi zvezi Kečkeš.

Hajduk: Gradjanski (S) 4:1 (2:0)

Split, 7. avgusta.

Hajdukovci so svojo današnjo ligaško tekmo brez težav odločili zase. Novi udeleženec v ligi, Gradjanski iz Skoplja, domačinom nikakor ni bil kos in je pokazal v glavnem le hitro in poizrtvalno igro, ki pa ni rodila uspeha. Gole za Hajduka so zabijl Matošić ml. 3 in Lemesić 1. Skopljanec je rešil čast Atanacković.

Hašk: Slavija (V) 2:1 (1:1)

Varaždin, 7. avgusta.

Za današnji prvi nastop domače Slavije

Dvodnevni lahkoatletski miting

V soboto in včeraj je ljubljanski lahkoatletski podsavez izbral najboljši tekmovalce za državno prvenstvo. — Doseženi rezultati so bili samo povprečni

Ljubljana, 7. avgusta. V soboto in nedeljo se je vršilo na Stadionu lahkoatletski miting ljubljanskega lahkoatletskega podsaveza in dolžnostni miting SK Planine z združenim sporedom.

Prireditelj podsaveza je imela predvsem namen dati možnost nastopa še vsem onim atletom, ki prihajajo v poštev za nastop na letošnjem državnem prvenstvu, ki bo v Ljubljani v 14 dnevih, a še nimajo priznanih uspehov, ki se zahtevajo kot minimalni za udeležbo na prvenstvu Jugoslavije. Glede na slab odziv tekmovalcev in sodnikov je tekmovalce izpadlo bolj kot trening, ki je pa vendarle pokazal kljub večini le povprečnih uspehov, da je nekaj tekmovalcev v odlični formi in se zato upravičeno nadejajo na drž. prvenstvu najlepših uspehov kot nagrade za svojo marljivost. Pleseršek je krasno teklen na 200 in 400 m, Brutan četudi brez konkurence enako, na 10 km, ostali pa so dali več ali manj pričakovane rezultate brez posebnih presenečenj — in dosegli z malimi izjemami vsi predpisane minimalne mere. — O organizaciji in poteku tekmovalja glede na skromno število udeležbo na in ob zelenem polju — saj publike skoro ni bilo nobene — je reči le to, kar se pri nas že vsa

v ligaških tekmar je vladalo ne samo v Varaždinu, temveč tudi po vse bližnji in daljni okolici ogromno zanimanje in se je zbralo na igrišču okoli 3000 gledalcev. Slavija je igrala zelo lepo in je bila do odmora sploh boljša od Haška. V drugem polčasu je bil Hašk vendarle v majhni premoči in se mu je v 35. min. po Medaričevi soloakciji posrečilo, da je zabijl svoj vodilni gol in spravi obe točki.

Bask: Sparta 1:0 (0:0)

Zemun, 7. avgusta.

Pred 1.500 gledalci je danes zemunska Sparta oddala prvi dve točki tovarišem onstran Dunava. Sparta je v prvem polčasu zaigrala prav lepo, bila pa je nekoliko preostira, pri čemer pa je ostala brez gola. Po odmoru se je Bask močno opravil in je Cabrić v 10. min. zabijl edini zmagosni gol. Po poteku igre pa je bila ta Baskova zmaga docela zaslužena.

Nogomet v Celju

Celje, 7. avg.

Popoldne je bil na Glaziji pred 4.000 gledalci nogometni brzi turnir v korist krajevne protituberkulozne lige v Celju. Nastopili so vsi štirje celjski klubi.

Atletiki: Celje 1:1 (1:0). Igra je bila v splošnem izenačena in zelo živahna.

Olimp: Jugoslavija 2:2 (1:0). Obe moštvi sta nudili v splošnem enako igro.

Kot zmagovalca sta bila izbrana Atletiki in Olimp, kot premaganca pa Celje in Jugoslavija.

Celje: Jugoslavija 1:0 (1:0).

Celje je bilo v igri v premoči, obe moštvi pa sta igrali ležerno. Gol za Celje je zabijl Bajramović, v 11 min. prvega polčasa.

Olimp: Atletiki 2:1 (2:1).

Olimp je imel več od igre, ki je bila zelo napeta in burna, ker so se Atletiki pričeli pritoževati proti preostri igri.

Zanimivo je za sporne razmere v Celju, da je skoro vse občinstvo navijalo za Olimpa proti Atletikom. Gole za Olimp je zabijl Vovk v 4. in 6. min. prvega polčasa, gol za Atletike pa Čop v 13 min. I. polčasa.

Prve tri tekme je sodil g. Hobahrer, ostale dve pa g. Veble.

zadnja leta ob vseh sličnih prireditvah brezupno zaman poudarja, da je klavna slika eličnih tekmovalj žal postala že popolnoma običajna.

V ostalem je tekmovalje dele naslednjo sliko:

Tehnični rezultati so naslednji: Prvi dan: disk 1. Jeglič (Pl) 3706, 2. Kajfež (Pr) 3645, 3. Skaza (Pr) 3387, 800 m: 1. Goršek (Pr) 2:00.6, 2. Pogačnik (Pr) 2:07.2, 3. Skušek (Pr) 2:08.4, 200 m: (9 tek.) 1. Pleterskec (Pr) 23 sek, 2. Skušek (Pr) 23.3, 3. Kliner (Pl) 23.4, Kladivo: 1. Jeglič (Pl) 3289, 2. Skaza (Pr) 2828, 3. Kosec (Pr) 2569, 5000 m: 1. Glonar (Ilir.) 17:27, 2. Srakar Ivan (Pr) 17:28.4, 10 km: Brutan (Ilir.) 33:57.3.

Drugi dan (trojci): 1. Smolej (Pl) 1220, 2. Perpar (Pr) 1212, 3. Medja (Bratstvo) 1091, Krogla: 1. Kliner (Pl) 1228, 2. Jeglič (Pl) 1176, 3. Perpar (Pr) 1163, višina: 1. Lebingler (Pl) 165, 100 m: 1. Černe (Pl) 11.9, 2. Vukšinič (Ilir.) 12.1, 3. Dolinar (Br.) 12.2, 400 m: 1. Pleterskec (Pr) 50.711, 2. Kliner (Pl) 51.9, 3. Skušek (Pr) 52.0, 1500 m: 1. Pogačnik (Pr) 4:24.8, 10 km: 1. Perc (Pr.) 35:39.0, 2. Klen (Pr.) 36:07.0, Kopeje: 1. Mauer (Pr) 4392, 2. Kajfež (Pr) 4103, 3. Vukšinič (Ilir.) 4098.

(Z): Oberlindtner (C) 6:1, 6:0. Vamp (Z): Toplak (C) 0:6, 6:3, 2:6.

Double: Vamp-Gregorić: Toplak-Goršek (C) 1:6, 5:7. Mazi-Vamp (Z): Goršek-Fabian (C) 6:2, 7:9, 6:4. Božičev-Skrobar (Z): Milutinović-Presinger (C) 6:2, 6:2.

Med celjani sta se odlikovala rutinirani Toplak in zelo talentirani Goršek, med Mariborčani pa zlasti Božičev, Mazi in Vodušek. Turnir je bil prav zanimiv in je bil dragoceno trening za celjane. V Celju si želimo še več takih turnirjev.

Kolesa in motorji

Kolesarska zvezdna dirka v Celju

Proslava 40-letnice Kluba slovenskih kolesarjev v Celju

Celje, 7. avgusta.

V proslavo 40-letnice Kluba slovenskih kolesarjev v Celju je bila prirejena davi 16. zvezdna kolesarska dirka v Celje. Zagrebčani in Konjčanji se niso udeležili dirke, pač pa kolesarji iz Ljubljane, Maribora, Slovenjega Gradca in Celja.

Rezultati so bili naslednji:

Proga Ljubljana-Celje (75 km). Prireditelj Ljubljanski kolesarski podsavez. Startalo je 12 dirkačev, ki so vsi prispeli na cilj. 1. Salvo Krušič (Hermes) v zelo dobrem času 2:13.05; 2. Pavle Premk (Hermes) 2:13.08; 3. Albin Bizilj (Ljubljana) 2:13.07; 4. Branko Kolšin (Hermes) 2:13.07; 5. Franc Grabnar (Ljubljana) 2:13.08; 6. Jože Gregorić (Hermes) 2:14.10.

Proga Maribor-Celje (62 km). Prireditelj Mariborski kolesarski podsavez. Startalo je 5, na cilj so prispeli 4 dirkači. 1. Oskar Rozman (Zelezničar) 2:02.18; 2. Leopold Koršič (Poštela, Radvanje) 2:03.15; 3. Drago Kolar (Poštela) 2:06.30; 4. Alojz Unger (MKK Perum) 2:06.31.

Proga Slovenj Gradec-Celje (61 km). Prirediteljica Koroska kolesarska župa. Startalo je 10, na cilj je prispelo 7 dirka-

čev. 1. Janko Gregorić (Mistična) 1:27.30; 2. Ivan Peršoh (Mistična) 1:27.50; 3. Janjo Pajer (Korotan) 1:27.51; 4. Anton Kočan (Korotan) 1:27.52; 5. Ivan Pogorelec (Mistična) 1:28.10.

Proga Celje-Konjice-Celje (50 km). Prireditelj Klub slov. kolesarjev Celje. Startalo je 5 članov KSK, na cilj so prispeli 4 dirkači. 1. Jože Planinšek 1:29.45; 2. Franjo Kajtner 1:29.45; 3. Jože Spajzer 1:36.44; 4. Mirko Fabjan 1:39.58.

Vreme je bilo zelo ugodno, ceste izprane, nesreč ni bilo.

Po dirki je bila v Narodnem domu slavnostna seja Kluba slov. kolesarjev ob 40-letnici, popoldne pa sportna veselica v »Gozdni restavraciji«. O poteku slavnostne seje bomo poročali jutri.

Motodirke v Mariboru

Maribor, 8. avgusta.

Na krožni progi Maribor-Kamnica je bila popoldne mednarodna motociklistična dirka za državno cestno prvenstvo v letu 1938. Prireditvi se prisostvovalo okoli 10 tisoč ljudi, ki so se razvrstili vzdolž dirkalne proge od kamniškega drevoreda do Kamnice po Koroski cesti, Vrtni in Vrbanovi ulici nazaj do Kamniškega drevoreda, kjer je bil start in cilj. Enkratna dolžina proge je bila 6.8 km. Pri dirki se je pripetilo več manjših in velikih nesreč. Zrtev nesreče je postal tudi znani in popularni podpolkovnik Glebov, član Motokluba Pohorje, ki je pri padcu dobil tako hude poškodbe, da so ga morali reševalci prepeljati v sanatorij dr. Černiča. Tudi nekateri drugi dirkači so dobili manjše poškodbe, ki pa niso težjega značaja.

Prireditelj je trajala nad poldrugo uro,

na ljubljanskega kluba, po prvem krogu zadela smola, da se je prevrnil in moral odstopiti. V odlični formi sta se z edinim pravim tekmovalnim člano ljubljanskega kluba pokazala ing. Gabršček in Malahovsky. Podrobni rezultati so bili naslednji:

F 1: 1. VINCENC MIRKO 56:45.2, 2. VINCENC BOZO (OBA MARATHON ZAGREB) 1:00:54.5, 3. DROVENIK BRANKO (KK LJUBLJANA) 1:02:08.5, 4. Gluhak Ivo (Zagreb), 5. Mikuš M. (Lj.)

F 2: 1. GABRŠČEK-MALAHOVSKY (KK LJUBLJANA) 53:26.2, 2. GLUHAK -HARTEL (MTH ZAGREB) 54:54.7, 3. Tepina -Deutschmann (KK Lj.) 54:58.7, 4. in 5. mesto sta zasedli še dve zagrebški dvojki.

Brezborno organizacijo prireditve je imel v rokah Kajak-klub Ljubljana, ki je pokazal, da je v tej lepi sportni panogi nabral že mnogo izkušenj, pomagali pa so mu tudi nekateri savezni funkcionarji iz Zagreba s predsednikom dr. Golobom na čelu. Za lepo kajakasko prireditelj je vladalo med množicami blejskih letoviščarjev mnogo zanimanja.

Bled, 7. avgusta.

Blejsko jezero je bilo danes drugič prizorišče sportne prireditve, in sicer regate s kajaki za prvenstvo Jugoslavije na mirnih vodah. Za to tekmo ni bilo treba posebnih priprav in je nudilo jezero gotovo eno najidealnejših tekmovalnih prog. Vreme je bilo popolnoma lepo in ker je bila organizacija v spretnih rokah, je bila vsa prireditelj v dobri uri in pol pod streho.

Tekmovalje se je vršilo na 10 km dolgi progi, dvakrat okoli jezera, in sicer v dveh kategorijah, v enosedelnih in dvosedelnih čolnih. Start in cilj sta bila za streljaj narazen v Grajski kopeli. Startu predsednik Kajak-kluba Ljubljane ing. Pogačnik se je javilo 11 čolnov in sicer 6 enojk in 5 dvoj, med njimi 6 članov zagrebškega Marathona. Točno ob 10.30 so odšle na progo enojke, 14 minut za njimi pa šele po tretjem uspelem startu še dvojke.

Po poteku tekmovalja se je lahko že poprvič polovici proge videlo, da bodo med enojkami zmagali Zagrebčani, v dvojkah pa še z večjim naskokom Ljubljancani. Vsekaror bi bil vrstni red med enojkami še drugačen, če ne bi bila Stoparja, čla-

Moč finskih atletov

Oči vsega sportnega sveta so zdaj uprte na malo državo na severu Evrope, kjer bo v 24 mesecih svečano zavihala Coubertinova olimpijska svilenasta zastava. Finska je tako postala cilj in ideal stotisočev amaterskih sportnikov iz vsega sveta, ki si hočejo na XII. olimpiadi 1940 v Helsinkih pridobiti laskavi naslov olimpijskih tekmovalcev.

Za širši krog sportnikov je Finska država Nurmija in Kolehmainena, slavni svetovni rekorderjev in večkratnih olimpijskih prvakov. Čeprav so Nurni in njegovi slavni sodobniki na sportnih poljih že davno prenehali biti olimpijski borci, je Finska še vedno kljub temu ena najmočnejših držav na svetu v olimpijski lahki atletiki. Cela vrsta novih — in starih — prvakov brani visoko mesto, na katero se je v tej sportni panogi povzdignila država, ki ima komaj četrtno toliko prebivalcev kot Jugoslavija. Do polovice letošnje sezone je bila objavljena v strokovnem tisku lestvica najboljših lahkoatletskih rezultatov iz Finske. Gotovo je, da se bodo te znamenje v teku jesenske sezone še izboljšale, toda že številke, ki jih imamo o finskih atletih na razpolago iz prve polovice letošnje sezone, kažejo dovolj zgovorno, kako močni in ponekod celo nedosegljivi so finski atleti.

Do 15. julija t. l. je bil najboljši finski sprinter na 100 in 200 m Savolainen s časom 10.5 odn. 21.9 sek. Na 400 m je bil najboljši tekač Tammisto s časom 48.7 sek., na 800 m pa Hartikka z 1:54.2, ki je obenem tudi najboljši tekač Evrope letos na 1500 m s časom 3:52. Na tej finski progi je zelo dober tudi Pekuri s 3:54. Največ izbornih tekačev ima Finska na 3000 m in še na daljše proge. Na 3000 m so dosegli Mäki 8:22.2, Gekuri 8:22.6, Laihoranta pa 8:28.8, a Järvinen 8:32.2. Ne samo, da na vsem Balkanu ni nobenega tekača, ki bi približno dosegel takšen čas, tudi Francija, Italija, Poljska, Anglija, Madžarska in ostale velike države nimajo niti od daleč tekača takšnih sposobnosti. Na 5000 m je najboljši Finec v letošnji sezoni Mäki s časom 14:29 samo malo pred Pekurijem s 14:40.4 in Sakminenom s 14:45.6. Na 10 km je najboljši v Evropi in gotovo tudi na vsem svetu Finec Sakminen s časom 30:44.8, toda zelo dober so tudi Tamila z 31:14.8 in Laihoranta z 31:35.8.

Prevladujoči položaj imajo Finci v Evropi v skakanju v višino, kjer sta samo Finska Kalima in Kotkas prekosčila 197 cm. Ursin je skočil »samo« 190 cm, kar ni dosegel še noben Francoz, Anglež, Italijan, ali drugi. Ob palici je Reinikka preskočil 401 cm, v troskoku pa so najboljši v Evropi Rajassari s izrednim skokom 15.31 m, ne mnogo slabši pa tudi Ilvonen s 14.99 m, ali Sonck s 14.75 m.

Finci so znani kot izvrstni metalci. Tudi letos imajo pet atletov, ki so kopje zagnali nad 70 m daleč. Po vrstnem redu so to Nikkanen s 75.19, Vainio z 71.46 in Toivonen s 70.68 m. Zelo blizu svetovnega razreda je tudi Mäkelä z 69.05.

metar je skočila ob 18. razdelitvi nagrad in razglasitev rezultatov v veliki dvorani hotela Orel, kjer se je zbralo veliko število dirkačev in prijateljev motociklističnega sporta, ki jih je pozdravil poizrtvalni predsednik Motokluba Maribor kot prireditelja dirke. Nato je tehnični referent Motokluba Maribor Jurjavčič razglasil rezultate, ki so naslednji:

Kat. A: Sportni motorji do 250 ccm (10 krogov): 1. Milenkovich (Gradec) DKW 45:25, 2. Zöhrer (Gradec) Puch 47.36.

Kat. B: Sportni motorji do 350 ccm (10 krogov): 1. Waska (Gradec) Puch 48.26, 2. Scholz (Gradec) DKW 48:30.

Kat. E: Turni motorji do 1000 ccm: 1. Zenz (Motoklub, Pohorje) Puch 500 39:10.

Kat. C: Sportni motorji do 1000 ccm (12 krogov): 1. Ing. Rudolf Lotz (Motoklub, Maribor) NSU 500 55:45, 2. dr. Hribar (Zagreb) BMW 500 57:40.

Kat. F: Sportni motorji do 1000 ccm (12 krogov): 1. Milenkovich (Gradec) DKW 250 54:16, 2. Rotwanger (Gradec) Rudge 500 56:51.

Državni prvak je postal po razpisu Mariborčan ing. Rudolf Lotz, Zagrebčan Urošič pa je med dirko izstopil.

Zenska tekma, ki je bila včeraj v Ljubljani med dvema ženskima enajstoricama iz Brna in Zagreba, je minila neodločeno 2:2 (2:2). Gledalcev je bilo okoli 900, ki so se imenitno zabavali. Zaradi pomanjkanja prostora bomo strokovno poročilo našega poročevalca o vseh straneh te prireditve priobčili v redni izdaji »Jutra«.

S. K. Reka: Drevi ob 20. sestanek nogometne sekcije v gostilni Oblak.

Podrobni rezultati so bili naslednji:

F 1: 1. VINCENC MIRKO 56:45.2, 2. VINCENC BOZO (OBA MARATHON ZAGREB) 1:00:54.5, 3. DROVENIK BRANKO (KK LJUBLJANA) 1:02:08.5, 4. Gluhak Ivo (Zagreb), 5. Mikuš M. (Lj.)

F 2: 1. GABRŠČEK-MALAHOVSKY (KK LJUBLJANA) 53:26.2, 2. GLUHAK -HARTEL (MTH ZAGREB) 54:54.7, 3. Tepina -Deutschmann (KK Lj.) 54:58.7, 4. in 5. mesto sta zasedli še dve zagrebški dvojki.

Brezborno organizacijo prireditve je imel v rokah Kajak-

Gasilski praznik na Vrhniki

Včeraj je vrhniška gasilska četa slavila 60 letnico

Vrhnika, 7. avgusta. Vrhnika je danes, vsa okrašena z narodnimi trobojnicami in mlaji, doživela slovesen dan — njena gasilska četa, ena najstarejših daleč naokrog, je praznovala 60-letnico obstoja. Dež je sicer malo ponagala prireditvam in zlasti neurje, ki se je včeraj kmalu po 17. razdivjalo nad dolino, je dalo slutiti, da ne bo vremena. A, ko se je nevihta podela se je nad pokrajino razgrnil lep večer, ki mu je dala lepo uspešno baklada še poseben sijaj. Gasilci so s prizganimi plamenicami krenili v sprejeto od Gasilskega doma po Stari cesti do Hriba, nato pa se po Novi cesti do Cankarjevega trga, kjer je sledil koncert vrhniške godbe z izbranimi skladbami.

Davi so vrhniški gasilci, ki so se jim pridružili tudi številni člani okoliških čet, na kolodvoru pozdravili vnanje goste in predstavnike, nato pa so v sprejeto odokrali izpred Gasilskega doma na župno pokopališče, da se poklonijo spominu umrlih članov. Pri tej priložnosti je imel starešina čete Slavko Vuk pomemben nagovor, v katerem je slavil požrtvovalnost in delavnost pokojnih gasilskih pionirjev ter jih stavljal mlajšim rodovom za vzgled. Sledila je maša v župni cerkvi sv. Pavla, nato pa se je na trgu za Cankarjevo vrtil jubilejni tabor. Zborovanje je otvoril starešina Vuk, ki je v svojem nagovoru posebej pozdravil sreskega načelnika Maršiča kot zastopnika bana, predstavnika vojske kot zastopnika kralja in odposlanstvo vojske kot zastopnika kralja. V nadaljevanju je spomnil požrtvovalnega dela, s katerim so ugledni Vrhniki pred 60 leti utirali pot takrat še malo poznanimu gasilstvu. Trije izmed njih, veleindustrialec Josip Lenarčič, Andrej Hodnik in Jernej Dobrovoljec, še danes z ljubeznijo in požrtvovalnostjo spremljajo razvoj in napredek čete. Svoj govor je zaključil z vzklikom

Nj. Vel. kralju Petru II., godba pa je zagrnila državno himno.

Starešina zajednice dr. Kodre je po daljšem govoru sporočil, da so trije gasilski veterani, Alojz Resnik, Jakob Voljč in Franc Hojnik, ki so že nad pol stoletja delavni gasilci, prejeli v priznanje svojih zaslug zlate kolajne, ki pa še niso prispele, za dolgoletno delo pa so bili odlikovani tudi starešina Vuk, Verbič in Majer. V imenu odlikovancev se je v kratkih besedah zahvalil starešina Vuk, nato pa so k jubileju in odlikovanjem čestitali starešina kranjske župe Japelj, predsednik vrhniške občine Hren in starešina domače župe Rupnik. Starešina čete je prebral še tople pozdravne pismo vrhniškega rojaka banskega svetnika dr. Ogrina, nato pa je bila z živahnim odobravanjem sprejeta vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II., v kateri izražajo vrhniški gasilci svojo popolno vdanost in zvestobo vladarju in zaobljubo, da bodo vse svoje delo posvetili veliki Jugoslaviji po želji blagopokojnega Viteškega kralja. Z drugo brzojavko so se vrhniški gasilci poklonili svojemu najvišjemu pokrovitelju, Nj. Vis. kraljeviču Tomislavu, pozdrave pa so brzojavno sporočili tudi ministru za telesno vzgojo dr. Miletiču. Z zahvalo vsem, ki so pripomogli četi do tako lepega slavlja, je starešina Vuk zaključil tabor.

S Hriba so gasilci odkorakali s prapori starovrhniške, brezoviške, notranjgoriške in izanske čete in domačo godbo na čelu po Stari cesti do Cankarjevega trga, kjer je svečani defile prečestavniki oblasti in zajednice zaključili dopoldanski spored. Popoldne je sledila verižna vaja gasilskih čet z Drenovega griča, Verda in Stare Vrhnike, nato pa je bila na Lenarčičevem vrtu ob novi cesti gasilska veselica, združena z bogatim srečelovom. Klub malo prijaznemu vremenu je jubilejna proslava v celoti dosegla prav lep uspeh.

30 let Sokola v Mostah

Ljubljana, 7. avgusta. Ob dokaj ugodnem vremenu je proslavil moščanski Sokol danes svoj 30letni jubilej z razvitim naraščajočega prapora, ki mu je kumoval Nj. Vis. kraljevič Tomislav, in z otvoritvijo letnega telovadišča, ki ga je društvo zgradilo v okviru Petrove petletnice. K slavlju so se zbrali Sokoli in narodno občinstvo v velikem številu. Ob 15. je prišel v spremstvu zastopnika divizionarja podpolkovnika Radojkovića zastopnik visokega kuma podpolkovnik Ilija Golović, ki ga je pozdravil starosta br. Baloh. Na častni tribun, kjer je bilo razvite prapora, so zavzeli svoja mesta podžupan dr. Ravnihar, zastopnik župne uprave br. inž. Bevc, kumica s. Lenasijeva, zastopnice ženskih podružnic CMD in Kola jugoslovenskih sester, Kluba Primork, zastopniki bratskih društev in drugih organizacij. Slavlje je bilo otvorjeno s pozdravom državni zastavi, nato pa so prišli na telovadišče vsi telovadni oddelki s 6 prapori.

Starosta br. Baloh je najprej pozdravil zastopnika kuma in vse odlične goste, nato pa prosil kumico s. Lenasijevo, da razvije prapor. V lepem govoru je kumica orisala pomen prapora, čestitala društvu k jubileju in obljubila, da bodo ženske narodne organizacije vsikdar delovale roko v roki s sokolstvom. Po govoru s. Lenasijeve je razvil prapor s primernim nagovorom zastopnik kuma podpolkovnik Golović čestital društvu k visokemu odlikovanju in želel, da bi novi prapor vihral v ponos in dobro kralja in močne ujedine Jugoslavije. Brat starosta se je zahvalil za

izkazano čast in naklonjenost in izročil prapor mlademu praporščaku, ki se je zaobljubil nanj, da ga bo nosil s častjo in ga neomadeževanega izročil svojemu nasledniku. Po razvitju je imel lep spominjski govor o društvenem delu podstarosta br. Gostič, nato pa je čestital društvu in ga izpodbujal k nadaljnjemu vztrajnemu delu župni podstarosta br. inž. Bevc.

Starosta br. Baloh se je zahvalil vsem govornikom in med viharinimi ovacijami prečital vdanostno brzojavko sokolskemu kralju Petru II. Sledilo je pobratimstvo z ostalimi prapori, članice pa so okrasile vse prapore z lipovimi venc. Pri javni telovadbi, ki sta jo v zornost vodila načelnik br. Pavlica in načelnica s. Kruharjeva, so nastopili vsi telovadni oddelki s prostimi vajami in vajami na orodju in bili deležni nedeljene pohvale gledalcev. Nastopilo je 34 naraščajnikov, 26 naraščajnic, 15 mlajše ženske dece, 49 dečkov, 48 deklic, 12 starejših bratov iz Štepanje vasi, 36 članov in 32 članice. Pri orodni telovadbi sta se posebej odlikovali vrsti članov Sokola I. na drugo in vrsta naraščaja Ljubljanskega Sokola na bradli. Pohvalno moramo omeniti tudi nastop vseh oddelkov moščanskega Sokola, ki so najprej izvajali učinkovite razgibalne vaje, potem pa nastopili na vseh glavnih orodjih. Z lepo in učinkovito alegorično skupino je bila telovadba zaključena. Nato so med petjem »Le naprej brez miru...« zapustili vsi telovadni oddelki telovadišče. Prijetna zabava je družila potem še veliko število prijateljev moščanskega Sokola na izvrstno obiskani zabavi.

Ena najbolj poznanih in največjih tovarn šivalnih strojev želi organizirati prodajo svojih izvrstnih proizvodov in išče v poedinih mestih rajonske zastopnike.

V poštev pridejo prvenstveno trgovci, ki poznajo delo s šivalnimi stroji ter so materialno sposobni, da delajo za svoj račun.

Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »DIREKTOR W«.

Čez drn in strn...

RAZVEZANO SNOPIE

Nasha Emona je bila važno središče na prehodu z zapada na vzhod. Gradili pa so tudi ceste. Izhodišče cest v naše kraje je bila Aquileja. Od tod je vodila važna pot skozi Vipavsko dolino — Castra (Ajdovščina) — Ad Pirum (Hrušica) — Longaticum (Logatec) — Nauportus (Vrhnika) — Emona (Ljubljana) čez Trojane, Celje, Ptuj proti Avstriji... Pri Emoni se je cesta odcepila po Dolenjski ob Savi navzgor. (Slovenec, 31. VII.)

Da, za Rimljanov je naša dežela kazala precej drugačno lice kakor danes. Na stoline učenjakov se trudi, da nam iz zemlje izlušči podobo tedanjega sveta. Vsekakor je zanimanja vredno najnovejšo odkritje, da je od Emona tedaj nekakšna cesta držala po Dolenjski ob Savi navzgor.

ZMAGOVITA POT SOJE

V sosednji savski banovini pa jo zlasti v stromasnem Zagorju že dolga leta mešajo med kruh. Ki ga ne morejo prehaliti zaradi tečnosti in dobrega okusa. Zdi se, da pri nas še ni prave bede, ki bo šele odprla soji pot v našo kuhinjo. (Živiljenje in svet, 1. VIII.)

Asociacija o soji in o bedi, ki je še ni, pa bo že še prišla, spominja človeka na staro ribniško anekdoto o požaru v Dolenjski vasi: Ko je v vas pogorela do tal, so prišli Ribničani in jeli po pepelu brskati za žebli. Dolenjevaščani so segli po krepel-

cih in sosedje pregnali v beg. Ko so se Ribničani upeli ustaviti, so pogorelec zažugali nazaj: »Le počakajte, bosta že dala Bog in sv. Florijan, da bo gorelo tudi pri nas, takrat pa tudi mi vam ne bomo pustili žeblje nabirati.« Tako utegne bog uslišati prošnjo »Živiljenja in sveta« in nam nakloni bedo, pa bomo spoznali tečnost soje in njen dobri okus.

NOVA METODA

Novo metodo pri litografskem delu je vpeljal znani zagrebški litograf Vladimir Pintarič. Svoj novi izum omenjeni litograf imenuje na kratko »rasterografijo«, z njegovo metodo pa je mogoče delati zelo izpopolnjene originalne slike. (Slovenski dom, 1. VIII.)

Ah, kolikšna škoda, da človek takoj v naslednjih vrsticah bere: »Pri umetniških slikah, ki naj bi se tiskale v večji nakladi, je s tem dosežena tolikšna popolnost, da so vse tiskane slike enako dobre kot originalne.« Pintaričev izum se torej tiče samo reprodukcije — a kolikšna senzacija bi bil, če bi mogel z njim v resnici kdorkoli izdelovati zelo izpopolnjene originalne slike.

VERA IN POLITIKA

Minister za ljudsko prosveto Alfieri je prepovedal cerkveni list v Montfortu pri Sani. Kakor piše »Regime fascista«, je bil vzrok ta, ker se je duhovnik, ki je list

Novinarski sestanek v Mariboru

Maribor, 7. avgusta. Maribor je bil danes ves v velikem nemru. Na razstavišči Mariborskega tedna je bil razgiban dirindaj. V Maribor je prispelo danes mnogo okoličanov. Iz Ljubljane je prišla skupina trgovcev, ki si je ogledala razstavišče in se o organizaciji tedna zelo pohvalno izrazila.

V staroslavni mestni posvetovalnici pa so se zbrali danes dopolne novinarji iz vse Jugoslavije, ki so prispeli ob 20letnici osvobodjenja v naš obmejni Maribor, da mu v bližnjih dneh posvetijo v svojem časopisu čim več pozornosti. To je v teh napetih časih potrebno. To misel so naglašali vsi govorniki, ki so govorili danes dopoldne na slavnostni novinarski seji v mestni posvetovalnici, katere so se udeležili tudi odlični predstavniki Maribora. Uvodno besedo je imel predsednik ljubljanske sekcije Jugoslovenskega novinarskega združenja g. Stanko Virant, ki je naslovil posebno prisrčen pozdrav na gg. mestnega predsednika dr. Juvana, predsednika zadruge Mariborski teden dr. Lipolda, podžupana Zebota in podpredsednika zadruge Maribor. Teden Golouha in predsednika osrednje uprave JNU in predsednika zagrebške sekcije JNU dr. Sokoliča in predsednika beogradske sekcije Piliča. Sledila sta informativna referata mestnega župana g. dr. Juvana in predsednika Mariborskega tedna g. dr. Lipolda, ki sta navzočnim novinarjem obrazložila težnje in potrebe obmejne Maribora. Nato je izpregovoril zahvalno besedo v imenu novinarjev g. dr. Sokolič. Sledila je seja centralne uprave, nato pa so si novinarji ogledali razstave Mariborskega tedna, letalski miting in Mariborski otok. Z večernimi vlaki so se novinarji poslovili od Maribora.

30 letnica celjske železničarske godbe

Celje, 7. avgusta.

Godbeno društvo železničarjev v Celju je praznovalo danes 30letnico obstoja. Društveni orkester je priredil sinoči promodni koncert pred celjsko postajo, davi pa budnico po mestu. Današnje proslave so se udeležili tudi godbe iz Domžal, Soštanja in apnenika v Pečovniku pri Celju. Ob 8. je bila v opatijski cerkvi maša za umrle člane, ob 9. pa se je pričelo v Godbenem domu v Gaberju slavnostno zborovanje. Po pozdravnih besedah postajnega načelnika g. Magajne je društveni predsednik g. Repnik očrtal zgodovino in delovanje društva. Celjski župan je v imenu občine čestital društvu k jubileju. Predsednik je ob zaključku izročil petim najstarejšim aktivnim članom društva plakete.

Ob pol 11. se je pričel v mestnem parku velik koncert, ki je bil dobro obiskan in je lepo uspel. Popoldne je bila v Sokolskem domu v Gaberju prijetna veselica.

Stara ladjedelnica je zgorela

Spil, 7. avgusta

V noči na petek je nastal velik požar v tukajšnji ladjedelnici, lasti Zaharije Urode. Zaradi hude burje je bila vsaka pomoč zaman in je vsa zgradba zgorela. Žrtve plamenov je postala tudi pravkar dovršena jehla ministra na razpoloženju Iva Rogčiča, ki je bila pripravljena za spustitev v morje. Vrednost jehle se ceni z vsa opremo vred na milijon dinarjev. Razen tega je zgorela velika jadrnica. Vzrok požara je neznan.

Urodova ladjedelnica je bila stara senjska ladjedelnica, ki je bila še le nedavno spet vzpostavljena za delo. Škoda je velika.

Objave

Udruženje diplomiranih tehnikov krajevne Jugoslavije vabi članstvo k preizkušnji Pengergerjevega nosilca, ki bo danes na stavbi »Slavije« pod vodstvom prof. inž. Dimnika.

Fotografi so se sprijeli pri lovu na birmance. Glede na članek pod tem naslovom, objavljen v ponedeljskem »Jutru« ob 18. julija, je Združenje fotografov za dravsko banovino v Ljubljani ugotovilo, da pri opisanim incidentu ni bil udeležen noben fotograf član obveznega združenja. Za ilogonalne fotografije združenje ne odgovarja.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

urejeval, bavil bolj z verskimi zadevami kakor pa s političnimi, po lateranski pogodbi iz leta 1929 pa je država upravičena, da proti temu nastopi. (Slovenski narod, 4. VIII.)

Hvala bogu, da je samo tiskarski ali kateri že skrat zamenjal besede: sicer bi človek v resnici lahko dejal, da še ni bilo dobe pod solncem, v kateri bi cerkev toliko preganjanja trpela kakor v teh naših krščanskih dneh.

ČEMU

Krsto in svečo si je že sama kupila, nato pa izvršila samomor 80letna starica Marija Crnković iz Vojniča. Pred nekaj dnevi je prišla ta stara ženska iz Kumanova, kjer živi njen sin. Na njej ni bilo opaziti ničesar takšnega, po čemer bi se dalo sklepati, da bo šla ženska samovoljno v smrt. Včeraj, ko ni bilo nikogar drugega doma, je odšla k reki Radonji ter skočila vanjo. Truplo so kmalu opazili kopači ter ga potegnili na suho. Čemu je starica skočila v vodo, ni znano. (Slovenski dom, 6. VIII.)

Da ni znano čemu? Saj vendar stoji črno na belem: da bi izvršila samomor.

CERKEV V DRAŽGOSAH

Župna cerkev sv. Lucije v Dražgosa — nad 300 let boja pot. Sezidana je bila leta 1640. (Slovenec, 7. VIII.)

Božja pota po navadi slove zavoljo čudežev, ki jih dosežajo priprošnje njihovih patronov pri bogu. Pri sv. Luciji v Dražgosa je še posebej čudež doma: cerkev, ki je bila sezidana leta 1640, je že leta 1938 nad 300 let boja pot.

—kra—

URODONAL

prepreči arteriosklerozo

GIHT (trganje), REV-MATIZEM, DEBELJENJE

Nabrekle žile na senčih so znak početka arterioskleroze

Glavni način zdravljenja arterioskleroze sestoji pred vsem v tem, da se prepreči pojav širjenja arterije v početku skleroze (početek predskleroze) je sečna kislina glavni faktor visokega pritiska krvi, radi tega se je treba pred vsem energično boriti proti zadrževanju sečne kisline v organizmu.

Profesor FEVR, profesor interne klinike Univerze v Poatjeju Etablisman Satlej, liferant pariških bolnic 22 velikih odlikovanj

Paris

PAZITE NA VAŠ PRITISK KRVIN IN UPORABLJAJTE

URODONAL

Dobi se v vseh lekarnah

Ogla. reg. pod št. 2979 od 23. II. 1932.

Mladi žrtvi Bistrice

Tovariša je reševal, pa je z njim vred utonil

Kamnik, 7. avgusta.

Včeraj dopoldne je bil sila soparen dan. Sonce je tako silno pripekalo, kakor menda še ni letos. Kdor je le mogel je pohitel v vodo. Ker je bila sobota, ko v kamniških tvornicah prenehajo z delom že opoldne, sta bili obeh kamniški kopaljšči polni kopalcev. Voda je dosegla v Nevilji toploto 22, v Bistrici pa tudi skoro 20 stopinj Celzija.

Gruca šolarjev iz vasi Kosič, ki stoji v kamniški občini na zelenih gričih proti Tunjicam, se je šla kopat v Bistrico. Otroci so šli od šestih do 14 let. Med njimi je bilo pet sinov posestnika Ogrina in šestnikov sinko Ciril Jagodič. Kopalci so se pod velikimi zatvornicami, ki na koncu tvorniškega zidu odvajajo vodo v kanal kamniške smodnišnice. Brodili so po plitvi vodi, metali kamenje v tolmune in se igrali. V otroški brezskrbnosti so se približali tolmunu pod jezom, ki jih je s svojo mirno, temnomodro vodo vabil k sebi.

V prozorni vodi, ki jo je zdaj za zdaj vzmirlil pljusček glavno brano jeza, je globina vedno varljiva. Osemetni Ciril Jagodič je pogumno stopal naprej, 14 letni Alojzij Ogrin pa za njim. Naenkrat je mali Ciril stopil na splazek kamen, izgubil ravnotežje in zakrilil z rokami. Nogam je zmanjkalo opore in dečko je s preplašenim krikom izginil v tolmunu. Plavati seveda ni znal, zato se je začel daviti. Alojzij Ogrin se je pogumno pognal naprej, da reši svojega tovariša. Ciril se ga je krčevito oklenil in ga potegnil k sebi. Reševalec je bil sicer močen, toda plavati tudi on ni znal. Nekaj časa je poskušal potegniti tovariša iz vode, potem pa je tudi njemu zmanjkalo tal pod nogami. Zaklical je na pomoč in izginil v vodi.

Alojzov brat Julij je prihitel na pomoč in hotel pomagati bratu. Pomolil mu je roko, pa ga ni mogel izvleči iz tolmuna, ker se ga je Ciril preveč krčevito držal. Julij, ki je naenkrat začutil, da mu je brat s silo iztrgal roko in izginil v globini, je prišel na ves glas klicati na pomoč, prav tako pa tudi drugi otroci. Nastal je presunljiv krik, ki je privabil cestarja Jožeta Martinca, ki je nedaleč delal na cesti. V obleki je naglo prodiral do vratu v vodo, naprej pa ni mogel ker ni znal plavati. S strgulo je poskušal spraviti iz vode oba dečka, ki sta ležala na dnu globokega tolmuna. Tragična usoda je hotela, da cestar ni znal plavati, ker bi dečka prav gotovo rešil živa.

Preden pa so zdaj poklicali pomoč, je pretekle že precej časa. Prihitel je jurist Vincenc Bernot iz Stranj, ki je prodiral v vodo in s kavljem izvlekel oba utopljenca. Na kraju nesreče se je ustavil tudi neki turist in skušal z umetnim dihanjem spraviti ponesrečenca k zavesti. Ves trud pa je bil zaman. Iz Kamnika so poklicali zdravnika dr. Julija Polca, ki je mogel ugotoviti samo smrt.

Trupli obeh ponesrečenih mladih kopalcev so prepeljali na njihov dom na Kosič. Vsi sočustvujejo z nesrečnimi roditelji, ki so na tako tragičen način izgubili pridna sinova. Posestnika Jagodiča je pred letom doletela podobna nesreča, da mu je v apneni jami v neposredni bližini hiše utonil dvehletni otrok, zdaj pa je spet izgubil drugega sina.

Toča in vihar na Vrhniki

Neurje je prizadejalo veliko škodo zlasti sadnemu drevju in ajdi

Vrhnika, 7. avgusta.

Kakor kažejo vsa znamenja, se vreme tega muhasta poletja še ne bo izlepa uneslo. Nedavno smo brali pretresljiva poročila o katastrofi, ki jo je prizadejala toča vinogradom in posevkom v bizeljski pokrajini, smoti pa je neurje obiskalo naš kot.

Malo po 17. so se nad trgom in okoličjo zgostili temni, težki oblaki, ki jih je bilo prignalo, k nam od notranjske smeri. Med silnim viharjem se je ulila ploha, ki se ji je kmalu pridružila gosta, kakor

grah debela toča. Vihar je bil tako močan, da je ruval opeko po strehah in da je lomil veje drevju. Zlasti sadovnjakom je prizadejalo občutno škodo, saj je ponekod uničil cele krošnje, drugod pa je otresele zeleno sadje, da ne bo kaj obratir. Nekajkrat je vihar udaril s tolikšno silo, da je izruval in nalomil brzojavne drogove ob cesti, a toče se je v nekaj minutah toliko nasulo, da so jo lahko otroci na kule grabili po cestah. Najhuje so prizadele nekatere vasi v okoliških hribih, kjer je toča do kraja zmrnila cela polja mlade ajde.

Velika razstava znank v Ljubljani

Razstava je največja, kar smo jih imeli doslej pri nas

Ljubljana, 7. avgusta.

Danes dopoldne so odprli v navzočnosti velikega števila gledalcev največjo razstavo znank, kar smo jih doslej pri nas imeli. Prireja jo Filatelistični klub v Ljubljani v vseh prostorih drž. trgovske akademije na Bleiweisovi cesti.

Ze kratek pregled po razstavi nam pokaže, da je zbrani material zelo skrbno urejen in res dragocen. Saj srečamo na razstavi veliko število objektov, ki so bili odlikovani na velikih mednarodnih razstavah. In še nekaj je vredno, da omenimo. Letos bo dvajsetletnica, kar so izšle prve slovenske znamke, tako imenovani »verigarji«. Na tej razstavi vidi gledalec nazorno, kaj vse je bilo v tisti viharini prevratni dobi izdano. Od 210 vitrin je nad 80 posvečenih znankam Slovenije.

V prvi dvorani vidimo specialno zbirko stare Srbije prof. Azriela, potem dragoceno zbirko starih črnogorskih znank prvih izdaj dr. Radivovića iz Beograda. Dr. Cubinski iz Beograda razstavlja študijsko zbirko zobjan Jugoslavije in študijsko zbirko pretiskov »Jugoslavija« na prvi beogradske izdaji. Nad polovico vitrin zavzema poučna zbirka ravn. Slavka Vesele iz Beograda, ki je razstavil Slovenijo z vsemi njenimi posebnostmi. (Po tej zbirki je bil prirejen pregled naših znank, ki ga je svoje čase objavilo »Jutro«.) Vse zbirke v tej dvorani so bile že nagrajene na mednarodnih razstavah znank.

V drugi dvorani razstavlja Ante Gaber študijsko zbirko Slovenije od skic prof. I. Vavpotiča do znank, potem prvotne vizorije na istih znankah ter vzorno zbirko »turkiz«. Razen tega vidimo tu tudi njegovo dragoceno zbirko obeskov slovenskih znank. Muzej naše poštne direkcije razstavlja razne poizkusne tiske za drugo izdajo Slovenije in za koroske plebscitne znamke, potem pa tiste slovite avstrijske znamke s pritiskom »SHS-SLOVENIJA«, zaradi katerih se je do lanskega leta vlekla tožba med našo pošto in njim. Vrhovnim duševnim očetom. Jože Možina iz Ljubljane razstavlja vzorno urejeno in dragoceno zbirko Slovenije v nerabljenih četvorcih, ki jih je okoli 2000. Njegova

zbirka obsega celih 37 vitrin in je ena največjih zbirk te vrste sploh.

V tretji dvorani vidimo zbirko Avstrije, Italije, Rusije in Madžarske, ki jo razstavlja Miloš Lončar, v četrti pa zbirko staronemških držav, Nemčije s kolonijami, vojnimi poštami in plebscitnimi oznakami, ki jo razstavlja Werner Eckstein iz Ljubljane.

V peti dvorani je specialna zbirka znank za kongres Pen-klubov v Dubrovniku, ki je bila nagrajena v Pragi. Njen lastnik je Ervin Zwinger iz Dubrovnika. Julij Bar iz Ljubljane razstavlja znamke Slovenije, urejene po raznih katalogih, Franjo Počkar pa študijski zbirki 15- in 20kronskih slov. znank.

V šesti dvorani kaže dr. Viljem Treo iz Kranja redkosti raznih evropskih držav. Lujko Herman iz Zagreba ima generalno zbirko nerabljenih jugoslovenskih znank. Rajko Princič iz Ljubljane razstavlja naše dobrodelne znamke. Miroslav Bruckner iz Zagreba kaže znamke raznih držav, ki so bile izdane za zatiranje bolezni. Inž. Karel Marne iz Ljubljane razstavlja lepo zbirko češkoslovaških znank, Aleksander Kon iz Zagreba pa specialno zbirko pretiskov.

Za oko najlepša je vsekako sedma dvorana, kjer nam je gospod Vilko Franc iz Ljubljane pokazal del svoje prelepe zbirke znank za letalsko pošto, delno nerabljenih, delno pa na originalnih pismih. Razen tega vidimo še spominke žige na celinah, ki jih razstavlja Ljubljancan Pavle Anderlič. V poslednji dvorani je razstava filatelistične literature.

Ze ta kratek pregled je dovolj, da se vidi, s kakšno skrbnostjo in prizadevanjem je bila razstava urejena, da je za naše razmere res nekaj posebnega. Da je še bolj privlačna, je izdelala poštna uprava zanj tu priložnost žig in napravila v razstavnih prostorih poseben poštni urad.

Prvo popoldne je razstavo obiskalo nad 500 gledalcev, kar je vsekakor rekord za prireditve te vrste. Dosti je tudi interesentov za filatelistično borzo na razstavi.

B. R.